

Ze slikken schimmelpillen en zien vrijwillig af van seks. Ze beulen zich af op de hometrainer. Ze houden een hand zo lang mogelijk in een bak met ijskoud water. Dat alles ter meerdere eer en glorie van de wetenschap. Of doen de student-proefkonijnen om andere redenen mee? Lees het op pagina 9, 10 en 11. (foto Philip Driessen)

SmartCard overleeft millennium niet	3	Vriendschap met Belgen is weer voorbij	4	Mosaïek biedt meer dan opstellen met een nietje erdoor	5	Postdocs komen moeilijk aan vast werk	7	Strafrecht lijkt op gluren voor nette mensen	20
-------------------------------------	---	--	---	--	---	---------------------------------------	---	--	----

Groen licht voor fixus bij internationale bedrijfskunde Faculteit laat sluiproutes open

De numerus fixus bij internationale bedrijfskunde kan doorgaan. De universiteitsraad stemde donderdagavond in met het plan van de economische faculteit om volgend jaar niet meer dan 500 eerstejaars toe te laten. Wel waren de raadsleden geïrriteerd door de manier waarop de beslissing tot stand was gekomen. Ook constateerden ze dat de faculteit sluiproutes gewoon open laat.

erna op het programma stond. "De procedure is inderdaad niet fraai geweest", erkende Palm donderdagavond. "Ik ben dan ook zeker niet van plan om hier een gewoonte van te maken." Enkele raadsleden vroegen zich af waarom het economiebestuur geen fixus wilde voor alle opleidingen, zoals ook de adjunct-directeur van de faculteit had voorgesteld. Zij vreesde dat anders studenten alsnog via sluiproutes binnen zouden kunnen komen. Palm gaf toe dat die routes inderdaad bestaan voor studenten die eerst de propedeuse economie halen en vervolgens overstappen. Hij sloot ook niet uit dat de IB-fixus zorgt voor een hogere instroom bij economie. "Ongewenste neveneffecten zullen er ongetwijfeld zijn, maar het lijkt ons nog te vroeg om alle sluipwegen dicht te timmeren." Palm wil eerst een jaar aanzien hoe deze maatregel uitpakt. In de zelfde vergadering onthulde Palm de concrete plannen van het faculteitsbestuur om eerstejaars te begeleiden die te maken krijgen met het bindend studieadvies. Dat wordt met ingang van september 1999 voor alle economische studies ingesteld. Wie er niet in slaagt om in zijn eerste jaar 24 studiepunten te halen (waaronder minimaal zes voor methodevakken) moet weg. Het definitieve advies komt in augustus, maar al twee keer daarvoor zal de faculteit stu-

denten benaderen die in de gevarenzone komen. De eerste keer in januari zodat eventuele afhakers alsnog een deel van hun collegegeld kunnen terugkrijgen. Daarnaast worden eerstejaars gedurende het eerste onderwijsblok begeleid door ouderejaars. In het tweede blok zijn extra uren opgenomen voor begeleiding door de tutor.

Jan Buevink

Maastrichtenaren studeren vaker over de grens dan andere studenten

Er hebben vorig jaar iets minder universitaire studenten met een Erasmusbeurs in het buitenland gestudeerd. Die daling kwam vooral door de technische universiteiten. Economen en bedrijfskundigen gingen juist nog meer reizen dan voorheen. In het studiejaar 1997/98 kregen in totaal 4190 Nederlandse studenten een Erasmusbeurs, één procent meer dan het jaar daarvoor. Dat blijkt uit cijfers van de landelijke organisatie NUFFIC. Een jaar geleden zakte het aantal buitenlandgangers nog met twintig procent. De boosdoener was toen de pres-

statiebeurs. Steeds minder studenten zouden het risico van studievertraging aandurven. Een verdere daling bleef echter uit. Tussen universiteiten en faculteiten zijn er wel grote verschillen. Nederlands kampioen van het Erasmusprogramma is al enkele jaren de Universiteit Maastricht. Hier steeg het aantal beurzen met twintig procent - en dat was nog sneller dan het aantal studenten. Daarmee is de reislust van de Limburgse studenten (met 1 op 42) vijf keer zo groot als in Delft en Twente. (HOP)

Bivakmutsen belagen studentenverenigingen

Drie studentenverenigingen zijn twee weken geleden stevig lastig gevallen door onbekenden met bivakmutsen op. Of het steeds om dezelfde groep ging is niet bekend. Tragos werd op 16 november opgeschrikt door diefstal van de mascotte, een opgezette bokkenkop. Volgens praeses Jasper Hoogenweegen droegen de daders bivakmutsen. Drie dagen later echter werd de kop weer terugbezorgd, met excuses en al. "De daders zeiden dat ze zich hadden vergist", meldt Hoogenweegen.

Ernstiger was een incident dat op diezelfde maandag om elf uur 's avonds plaatsvond bij Circumflex aan de Herbenusstraat. Terwijl daar een besloten avond aan de gang was verzamelde zich een groep lieden met bivakmutsen voor het pand, die dreigend op de deur en de ramen sloegen. "We hebben ze niet binnengelaten", zegt de 'commissaris extern' Bart Wolters, die denkt dat het om "een flauwe grap" ging. Na enige tijd verdwenen de belagers. Vermoedelijk om van daaraf in de richting van de Hoogbrugstraat te gaan, naar

het pand van Koko. Om ongeveer middernacht verscheen ook daar namelijk een groep van naar schatting vijftwintig personen met bivakmutsen op het hoofd, die verwoede pogingen deden om binnen te komen. Daarbij sneuvelde een ruit. Koko heeft aangifte gedaan bij de politie. Voorzitter Annoek van der Gouw denkt niet dat het om een studentengrap gaat: "Dit was niet studentikoos meer, met die bivakmutsen."

Wammes Bos

Dromen zijn bedrog

Redactielid van Mosaïek, Maarten van Heuven (rechts) tijdens het debat (foto Philip Driessen)

Afgelopen dinsdag beleefde Maarten van Heuven, redactielid van Mosaïek en student cultuur- en wetenschapsstudies, zijn finest hour. Toen werd het nulnummer van dit tijdschrift, dat helemaal door CWS-studenten is gemaakt, aan het grote publiek gepresenteerd. De week er voor bezorgden een typefout op pagina vijf, een lastige toets en een kritische kunstenaar, hem menig gestresst uurtje.

Woensdag 25 november. Half bevroren loop ik de vergaderruimte binnen als ik iets in mijn handen gestopt krijg. Een kleine irritatie maakt al snel plaats voor een juichgevoel. JA! Daar is hij dan! Na een half jaar werken, heb ik dan eindelijk een gedrukt exemplaar van Mosaïek in mijn handen. Zodra ik de inhoudsopgave bekijk, constateer ik een tikfout in de aankondiging van een artikel dat ik geschreven heb. Balen. De redactie is te opgewonden om effectief te vergaderen. Ik zie helaas geen mogelijkheid tot een feestje, want ik moet verder met mijn toets. Ik moet een essay van tien kantjes schrijven en heb nog twee dagen. Ik hik er al een week tegen aan en ben eigenlijk meer bezig met het forumdebat dat we dinsdagavond in het Bonnefantenmuseum organiseren.

Donderdag. Secretaris Christien belt om te zeggen dat *De Maaspost* ons persbericht op pagina 11 heeft geplaatst. *De Trompetter* heeft het hele bericht niet overgenomen, maar kondigt op de voorpagina wel een 'Lambertusnacht' aan. Ons initiatief wordt blijkbaar niet zo gewaardeerd. Ik zit heel de dag te ploeteren op mijn essay, maar het schiet echt niet op. Ik heb er ook helemaal geen zin en blader continu in het nulnummer. En constateer alweer een typefout. Gelukkig begint de pers te bellen voor meer informatie over de presentatie-avond. We krijgen zelfs een foto op TV-Gazet.

Vrijdag. Terwijl ik weiger op te staan,

knettert mijn eigen stem door de kamer. Het interview dat ik hield met Radio Maastricht begint om 8.15 uur en ik schrik van mijn slechte spreekstijl. Na het opstaan weer verder met het essay dat ik afgeraffeld inlever. Volgens mijn verwachte mijn tutor er meer van. Maar ook zij weet dondersgoed dat ik teveel bezig ben met Mosaïek. Als vice-decaan van de faculteit neemt zij dinsdag officieel het eerste exemplaar in ontvangst en ik hoop dat dat een slecht essay vergoedt. Zonder concrete instemming van de redactie fax ik de stellingen naar de deelnemers van het debat. 's Avonds de stad in om het afronden van het werkstuk te vieren.

Zaterdag. Zoals vaak in het weekend mag ik uitslapen. Geen afspraken vandaag. Ik trek de stad in om een nieuwe outfit aan te schaffen voor de presentatie-avond. Ondertussen pieker ik over de kwaliteit van de stellingen en het aantal te verwachten bezoekers. Zenuwen beginnen mijn ontspannen weekend te verstoren.

Zondag. Als afsluiter van een rustig weekend mag ik naar de film. Rond half twaalf loop ik over de Servaasbrug en

zie zowel het Bonnefantenmuseum als café Servaas, de twee gelegenheden waar de presentatie van ons tijdschrift gehouden wordt. Plotseling herinner ik mij de nachtmerrie van vannacht: het debat begint om acht uur en om tien voor acht krijg ik de opdracht om mijn kamer te ontruimen. Alles moet er uitgehaald worden. Na elke opgeruimde hoek, constateer ik weer een volle. Met als gevolg dat ik enorm te laat kom en dat alle gasten kleumen van de kou. Slecht voorteken? De zenuwen maken plaats voor grote stress.

Maandag. Nadat ik mijn squashvriendin dik verslagen heb, haast ik me naar de eerste onderwijsgroep van het nieuwe blok. Gelukkig is voor Mosaïek nu bijna alles klaar. Het tijdschrift is al gedrukt en als de presentatie-avond gehouden is, geloof ik dat ik wel weer genoeg tijd zal hebben om meer te studeren. Ik bel de deelnemers van de discussie op om te vragen of de stellingen duidelijk genoeg zijn. De kunstenaar die deelneemt vindt ze 'van dik hout'. Stress! Ik betwijfel het enthousiasme dat iedereen toont en vrees dat de presentatie mislukt. Geen bezoekers, geen losse verkoop en nul abonnees.

Dinsdag 1 december. Na de laatste telefoontjes, vertrek ik met de redactie en een doos tijdschriften achterop de fiets naar het Bonnefantenmuseum om daar alles klaar te zetten. Er is geen weg meer terug. Mijn familie is onderweg, de gasten maken zich klaar. Ojee...

Geluk & Inzicht

Eigenlijk heb ik nog maar twee grote wensen. In de eerste plaats wil ik gelukkig worden. En in de tweede plaats wil ik dat de mensen waarvan ik houd gelukkig worden.

Met dat eerste wil het nog niet bijster vlotten. Begrijp mij wel, ongelukkig ben ik niet. Maar het himmelhoch jauchzende laat ik door een overmaat aan cynisme vaak zomaar op straat liggen. Misschien moet ik daarvoor eens in therapie.

Maar goed. Ik doe in ieder geval mijn best om voor het tweede zorg te dragen. Dat is niet zo makkelijk. Vooral in de wetesjap is het lastig om mensen gelukkig te maken, geloof mij. Zo heb ik een stelletje aio's onder mijn hoede waarvan het vaker lijkt dat ik ze ongelukkig maak dan iets anders. Ik ben een zeurpiet. Of zeurmie, whatever.

De aio waarmee ik de kamer deel is heel moeilijk gelukkig te maken. Dat komt vooral doordat er een eigenaardige sociale dynamiek tussen ons bestaat. Wij vinden allebei dat een promotieonderzoek moet leiden tot iets Moois. Kijk eens hier, een mekkerende oetlul kan met vlijt &

ijver een stelletje artikels publiceren, een nietje erdoorheen jassen en een babbeltje in de aula houden. Iets Moois hoeft dat nog niet voor te stellen. Iets Moois, in de wetesjap, is een Ontdekking. Of een Inzicht.

Iedere tewerkgestelde aan dit instituut kan duizenden gegevens verzamelen en daar de meest bizarre logistische regressies op loslaten. Zo ontdekt men dan dat belegen frituurvet ongezond is. Of dat papa en mama invloed hebben op het gezondheidsgedrag van hun kroost. Mijn aio en ik vinden dat geen Ontdekking. Laat staan Inzicht. Wij streven naar iets Mooiers.

Het ellendige van dit soort ambities is dat je jezelf voortdurend geselt met zelfkritiek als was je een middeleeuwse flagellant. Het gevolg daarvan is dat wij vaker gedeprimeerd zijn dan opgetogen. Onze karakters werken ook niet echt lekker mee. Wij zijn beiden gespecialiseerd in armetig kreunen en steunen. Subliem en erudiet artikel afgewezen door die domme reviewers? Een ramp, eeuwigdurende depressie, verlies van zelfrespect, getob, gejammer, han-

den in haar, knuistjes aan beeldscherm met tranen in ogen.

"Kom op", roep ik uiteindelijk in misplaatst optimisme: "Eventjes herschrijven die handel, net zo makkelijk, is mij ook al zo vaak gebeurd!"

Aio knort vol zelfverwijt. Hoe hebben wij ooit zo stom kunnen zijn juist dit probleem te willen doorgronden? Het wordt nooit iets!

Wij kijken om ons heen. De gegevenskrakers op de gang hebben het zo makkelijk. Op onze vakgroep barst het van de hooggeleerden. Die hebben nog nooit een Ontdekking gedaan, of zijn tot een Inzicht gekomen. Als wij daarvan boos worden roepen wij elkaar in unisono toe: "En nu is het afgelopen! Wij gaan alleen nog maar opportunistisch publiceren!" We geven elkaar een high-five, roepen hoezee en beginnen uit armoede maar wat op de toetsenborden te rammen. Meestal is de aio de eerste die een diepe zucht slaakt. Het regelmatig mitrilleren op de toetsen verwordt tot sporadische salvo's, en uiteindelijk slechts nog het incidentele geklik van een muis. Ik kan het moeizaam slikken aan de andere kant van de kamer horen.

Ik heb mij neergelegd bij het feit dat ikzelf wetesjappelijk nooit gelukkig zal worden, en ben tot het Inzicht gekomen dat dat misschien maar beter is ook. Want zulk geluk kan alleen maar leiden tot slappe indolentie en vaag geneuzel. Maar ik moet toch kunnen verhinderen dat de aio in de knop verdort? Kom op man, de Ontdekking ligt om de hoek!

Evelyne de Leeuw, universiteit docent gezondheidsvoorlichting

COLOFON

Onafhankelijk weekblad van de Universiteit Maastricht uitgegeven door de Stichting Observant verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Keizer Karelplein 10
(begane grond)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Tel: 043-3883174
Fax: 043-3256909
E-mail: redactie@obs.unimaas.nl

Stichtingsbestuur
Kees Schröer, Wim Beurskens, Ingrid Wijk
Tes Gybels

Redactieraad
Gerard Hensen, Carina Haumann, Rinus van Houten, Erik Kallenbach, Marietje Kardaun, Maurice Olivers, Willie Schipper, Tom van Veen, Paul Winkens

Redactie
Riki Janssen (hoofdredacteur) 3883280
Wammes Bos 3883128
Jan Buevink 3883125
Agnis Sommer 3883471
Maurice Timmermans 3882536

Beheerder
Marlies In de Braekt 3883174

Redactie-assistent
Gerald Bouwels 3883174

Aan dit nummer werkten verder mee:
Danielle Arets, Judith Maas, Ger Mennens,
Tineke Oosterloo

Fotografie
Philip Driessen

Opmaak
Erik van Ballegoij

Basisontwerp
Bruno Setola, Rotterdam

Vertaling
WorldNeth

Druk
Limburgs Dagblad, Heerlen

Mededelingen
Voor het inleveren van mededelingen zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties
Marlies In de Braekt
Tarieven op aanvraag verkrijgbaar (Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f40,- per jaar

HOP
Observant is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant
Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

Staf psychologie wil geen UD's zonder doctorstitel

De wetenschappelijke staf bij psychologie is niet te spreken over een idee van het faculteitsbestuur om toegevoegd docenten (todo's) op te waarderen tot universitair docent zonder dat ze een doctorstitel hebben behaald.

Woensdag 2 december is men met een kleine enquête door de burelen gegaan. Initiatiefnemer dr. Hans Stauder: "De overgrote meerderheid van de staf, 95%, heeft ondertekend. Ze vinden het onzinnig om de promotie-eis te laten vallen bij deze UD-benoemingen. Nu al is vijf procent van de staf niet gepromoveerd, dan zou dat percentage oplopen tot dertig. Dat is te veel. Het bestuur kan beter iets anders verzinnen voor de todo's."

De brief met de adhesiebetuigingen zal aan de decaan, prof. Gerjo Kok, wor-

den aangeboden.

De aanleiding tot de actie lag in een artikel van de decaan in het novembernummer van het facultaire blad Psy-Com. Kok komt daarin terug op het Beleidsplan Psychologie 1999, dat in september is vastgesteld. In dat plan kondigt het bestuur aan dat men het docentenbestand op een andere leest wil schoeien. De faculteit wil af van de todo's, die een onderwijslast van 70% kennen en tijdelijk zijn aangesteld. Dat is "een buitengewoon slecht carrièreperspectief voor jonge wetenschappers," heet het in het beleidsplan. Nieuwe todo's zullen dus niet meer worden binnengehaald, en voor het huidige bestand zou een overgangsregeling worden bedacht. Voorzover die neerkomt op het verlenen van de status van UD zonder een doctorstitel, is de staf daar dus tegen.

Om de personeelsbezetting flexibeler te maken zullen er in de toekomst meer tijdelijke aanstellingen worden

vergeven. Naast de gewone vaste UD komt er de 'vijfjaars UD', die slechts voor vijf jaar wordt benoemd maar wel minder onderwijs hoeft te geven, slechts 45% van zijn tijd. De rest is voor onderzoek. Bij de structurele UD's wordt de onderwijslast juist verzaard tot 55%.

Ook de gewone assistent-in-opleiding, de aio, is exit bij psychologie. Op zoek naar mogelijkheden om meer 'onderwijsgevers' te creëren is het bestuur inventief geweest, schrijft Kok in het faculteitsblad, en heeft het een nieuwe soort bedacht: de aio-do. Het betreft hier een aio met een gemengde aanstelling: 0,8 aio, 0,2 docent, en dat allebei voor vijf jaar. Kortom een vijfjaars aio-plaats met een onderwijstaak van twintig procent. Alle eerste-geldstroom-aio's zullen vanaf nu op deze basis worden benoemd.

Wammes Bos

Ochtendcollege op video voor laatkomers?

Of de laatkomers bij de colleges op maandagochtend niet erg in de watten worden gelegd bij gezondheidswetenschappen? Zo luidde de verontruste vraag van universiteitsraadslid dr. Machteld Roede aan het college van bestuur, vorige week donderdag. Voor laatkomers bij GW, die de vroege colleges niet halen omdat ze een week-OV-kaart hebben en daarom pas op maandag in de trein stappen, zouden de colleges op video worden opgenomen. Roede vond dat te gek voor woorden, en kreeg gelijk van collegevoorzitter Dittrich. Die vond het een wel erg "overdreven tegemoetkoming aan de wensen van studenten"; dan pakken ze maar een eerdere trein, vond hij. Verder liet hij niet weten enige actie te zullen ondernemen.

Dat hoeft ook niet, want de vraag berust volledig op een misverstand. Bij blok 1.1 worden inderdaad colleges op video opgenomen, als experiment. Om twee redenen, vertelt de portefeuillehouder onderwijs van het GW-bestuur, dr. Marleen van Baak. De eerste is dat de video's worden ingezet in de cursussen docentenprofessionalisering. Men kan zichzelf of een collega terugzien en daar van leren. De tweede reden is dat GW nogal wat late instromers kent, uitgelote geneeskundestudenten bijvoorbeeld, die vaak het eerste deel van het eerste blok missen. Met behulp van de video kunnen ze het gemiste deel inhalen. "Maar met de OV-kaart en daarvoor te laat komen heeft het niets te maken," reageert Van Baak verbaasd. (WB)

Nieuw blad voor pas afgestudeerden

Intermediair krijgt er een concurrent bij. Carp is de naam van een full-colour weekblad waarvan het eerste nummer in de eerste week van januari verschijnt in een oplage van 170.000 exemplaren. "Het is bedoeld voor hoger opgeleiden van 25 tot 35 jaar, die druk bezig zijn met hun carrière en verder volop in het leven staan." Dat zegt hoofdredacteur Peter van der Klugt van Carp over de doelgroep van zijn weekblad. De naam is een knipoog naar carpe diem (pluk de dag), een levenshouding die het weekblad voorstaat.

Met Carp opent uitgeverij PCM, bekend van kranten als de Volkskrant en NRC Handelsblad, de aanval op Intermediair. Dat is met ruim 256.000 abonnees de cash cow van uitgever VNU. Intermediair bevat veruit de meeste advertenties voor hoger opgeleiden in Nederland en heeft ook een drukbezochte site op het Internet.

PCM is overigens ook al met Oriëntatienieuws, dat elke twee weken verschijnt, actief op de markt voor hoger opgeleiden. Maar Carp moet lossen van toon worden en laten zien dat er meer in het leven is dan het ritme werken, eten, slapen en weer werken. Van der Klugt: "Oriëntatienieuws brengt praktische tips, bedoeld voor mensen die echt net hun eerste baan hebben. Carp is voor mensen die al twee jaar werken, voor het antwoord op de vraag: hoe nu verder?"

Intermediair heeft nog geen reactie op Carp. Maar kort nadat PCM vorig jaar met Oriëntatienieuws kwam, bedacht de VNU het maandblad Starters. (HOP)

Macht

De faculteitsraad van geneeskunde had het binnen handbereik. Terwijl de andere raden sinds de recente universitaire bestuursvorming alleen nog maar mogen adviseren over het onderwijs- en examenreglement (OER), kregen de raadsleden bij geneeskunde bijna het instemmingsrecht. Raad en bestuur besloten in de vorige vergadering om dat zo in het nieuwe faculteitsreglement te zetten. Maar daarmee lijken ze buiten hun boekje te gaan. "Een raad kan dat niet zomaar in zijn reglement opnemen," zei collegevoorzitter Dittrich donderdag in de vergadering van de universiteitsraad. "Daarvoor moet eerst de minister toestemming geven en vervolgens het college." En die minister liet eerder al weten daar niets voor te voelen.

Raadsvoorzitter dr. J. Talmon van geneeskunde is er nog niet van op de hoogte dat hij zijn nieuwe bevoegdheid wellicht al weer kwijt raakt voordat hij er gebruik van heeft kunnen maken. Hij is niet overtuigd van de uitleg van Dittrich en vermoedt "maar ik ben natuurlijk geen jurist" - dat het er maar net van afhangt hoe de wet wordt uitlegt. (JB)

Notulen

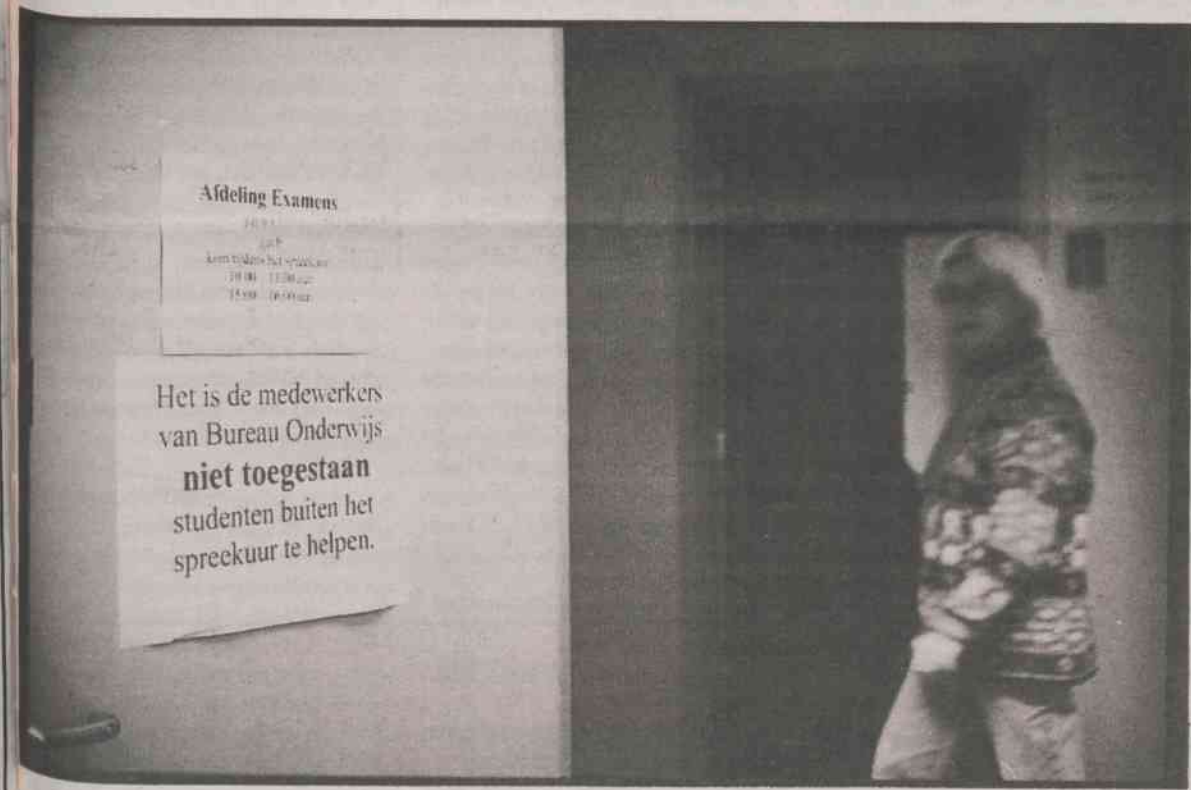
De bijdrage van het college van bestuur aan de besluitvorming over de instroombeperkende maatregelen bij de economische faculteit hoeft niet in de notulen. Dat vindt althans decaan Palm. Een van de student-raadsleden ontdekte afgelopen dinsdag dat de inbreng van K. Dittrich tijdens de vergadering van 3 november ontbrak in het verslag. En dat terwijl de collegevoorzitter bij de besloten discussie nogal prominent aanwezig was geweest. Zo verwierp Dittrich volgens hem het voorstel van de studenten om de propedeuse te verzwaren en dreigde hij geen toestemming te geven voor een numerus fixus als er niet tevens een bindend studieadvies zou komen. Prof. Palm wilde de notulen wel aanvullen met het standpunt van de studenten, maar zag geen reden om hetzelfde te doen met de uitspraken van Dittrich. (AS)

SmartCard

Al zeven jaar lang betalen studenten en medewerkers in Randwijck er hun koffie mee en gebruiken hem 's avonds om buitendeuren te openen, maar na de eeuwwisseling kan de SmartCard in de emmer. De bijbehorende software in kassa's en deuropalen is niet millenniumbestendig.

E. Klekamp, hoofd facilitair bedrijf: "We moeten het kaartstelsel ofwel afschaffen of overgaan op een nieuwe, modernere versie."

Overstappen op een ander systeem is makkelijker gezegd dan gedaan. De nieuwe kaart moet volgens Klekamp niet alleen het millennium aankunnen, maar liefst ook toekomstige ontwikkelingen. Zoals het zogeheten Pica-leensysteem, met behulp waarvan studenten straks in alle bibliotheken van het land boeken kunnen lenen. "Een andere optie is om om het nieuwe systeem te integreren in de Studentenchipkaart van de Informatie Beheer Groep. Die bevat behalve bibliotheekpas, collegekaart, ruimte voor eigen toepassingen." Hoe dan ook, het zal een aardige cent kosten. "Zeker als we besluiten om de nieuwe kaart niet alleen voor Randwijck maar voor de hele universiteit in te stellen." Binnen twee weken hakt de Werkgroep de knopen door. (MT)

Gek werden ze ervan, bij het bureau onderwijs van gezondheidswetenschappen. Natuurlijk, er was een spreekuur, maar geen mens die zich daaraan hield. Studenten denderden de hele dag binnen. En ze vonden het moeilijk om nee te verkopen, zegt een medewerkster. Dus dan maar een duidelijk briefje op de deur. Duidelijk? Wat heet. De medewerkers hebben niet de studenten maar zichzelf een verbod opgelegd. Dat klinkt wel erg wanhopig. En als ze buiten de spreekuren geen studenten mogen helpen bij een bureau onderwijs, wat moeten ze dan doen? (WB) (foto Philip Driessen)

Geen prioriteit voor de regio

het uitbouwen van het internationaliseringsbeleid en het uitwerken van een visie op samenwerking met de regio krijgen voorlopig geen prioriteit binnen het beleid van de universiteit. Dat zei collegevoorzitter dr. K. Dittrich afgelopen donderdagavond bij de bespreking van het instellingsplan in de universiteits-

opgemerkt dat de universiteit wel heel erg veel wil in de komende jaren. In het instellingsplan had het college namelijk negen acties opgenomen - waarvan enkele weer onderverdeeld in subacties - die moeten worden uitgevoerd, zonder daarbij een duidelijke volgorde aan te geven. Dat vond de raad niet verstandig. "Als je niet over prioriteiten hebt nagedacht, is dit niet meer dan een schot hagel van negen punten", meende prof. F. van Wijmen.

Dittrich antwoordde dat vier van de negen punten prioriteit hadden. Zo moeten er snel maatregelen genomen worden om de groei van het aantal studenten in de hand te houden en moet de hoeveelheid onderzoek om-

hoog, net als de kwaliteit van het onderwijs. Ook moet er een nieuw model komen om het geld binnen de universiteit te verdelen.

Het was niet de eerste keer dat de raad zich over de toekomstplannen van de UM boog. Dit instellingsplan is een nadere uitwerking van een voorlopig plan dat net voor de zomer uitkwam. Om dat te bespreken trok de raad in juni en juli twee vergaderingen uit. Maar het verslag daarvan kon door personele problemen bij de griffie pas eind vorige maand worden verstuurd. Collegevoorzitter Dittrich: "Het heeft daardoor buitengewoon weinig invloed gehad op wat nu voorligt." (JB)

Dittrich kwam met zijn prioriteitenlijst dat verschillende raadsleden hadden

Hustinxleerstoel bij cultuurwetenschappen

Een cws-er pur sang, lijkt het: een filosoof met een technische opleiding, en een proefschrift over Leonardo da Vinci op zijn naam. Dr. Zwijnenburg is de kersverse hoogleerstoel van de Stichting Edmond Hustinx bekleedt. Dat maakte de stichting afgelopen vrijdag in het Theater aan het Vrijthof bekend. Aanleiding voor de feestelijkheden was de honderdste geboortedag van de Maastrichtse industrieel Edmond Hustinx.

Kunstgeschiedenis in relatie tot de ontwikkeling van technologie en natuurwetenschap heet de nieuwe bijzondere leerstoel die de Stichting Edmond Hustinx voor vijf jaar onderbrengt in de faculteit cultuurwetenschappen, bij de vakgroep letteren en kunst. De meest geschikte kandidaat bleek dr. R. Zwijnenburg, NWO-onderzoeker aan de Rijksuniversiteit Groningen, die de leerstoel - kosten 35.000 gulden per jaar - voor één dag per week bekleedt. Zwijnenburg zal naast onderzoek ook onderwijs verzorgen.

Niet alleen over de kandidaat, ook over de leerstoel is het hoofd van de vakgroep Wiel Kusters zeer verheugd: "Die knoopt naadloos aan bij de interdisciplinaire cws-benadering. Anders gezegd, kunst wordt gezien, niet als een

autonoom vakgebied, maar als deel van een cultuur. Met een zekere gevoeligheid voor de rol van wetenschap en techniek."

Het is niet voor het eerst dat de stichting Edmond Hustinx een leerstoel instelt aan de Universiteit Maastricht. Enkele maanden geleden vestigde ze de wisselleerstoel *moleculaire en chemische aspecten van hart- en vaatziekten* in de faculteit geneeskunde, bij CARIM (Cardiovascular Research Institute Maastricht). Het instituut kreeg een kwart miljoen om tijdelijk drie of vier internationale kopstukken aan te trekken. Vanaf januari zal professor dr. Bas-singhwaigthe (University of Washington) aantreden.

R. van de Zander, hoofd CARIM: "Het bedrag is zodanig dat je er experts mee over de streep kunt trekken. Ze worden voltijds voor een half jaar aangesteld en verzorgen behalve onderzoek ook aio-onderwijs. Deze leerstoel is voor ons een prima instrument om extra expertise in huis te halen."

Al in 1995 bracht de stichting de bijzondere leerstoel *milieu-economie* onder bij de faculteit economie. Daarnaast reikt de stichting elk jaar een wetenschapsprijs (15.000 gulden) uit. Afgelopen vrijdag ging die naar CARIM-onderzoeker Van Bilsen. De winnaar van de Peter Debye-prijs (20.000 gulden), die om de drie jaar wordt uitgelooft, is nog niet bekend. Wel is afgelopen zondag het kunstwerk op het Debye-plein - de twee slag-tanden - officieel onthuld.

De prijzen zijn bedoeld om veelbelovende Maastrichtse onderzoekers een steun in de rug te geven. De stichting wil - in de geest van haar oprichter en geldschieter, de Maastrichtse industrieel Hustinx (1898-1984) - kunst en wetenschap op lokaal niveau bevorderen.

Maurice Timmermans

Studenten bedenken toekomstplannen

Bejaarden in crèches, een 'witte auto' plan

Is kinderopas, de autobaan en spoor-rails boven elkaar. De toekomstplannen van veertien studenten zijn genomineerd voor de prijsvraag 'Geen kopzorgen over morgen'. Hen wacht vele duizenden guldens.

De dienstplicht moet weer worden ingevoerd. Niet om de vijand buiten de deur te houden, maar om bejaarden en zieken te verzorgen. Volgens Martijn Weinreich van de Universiteit Twente is dit de enige manier om bejaardenzorg in de toekomst betaalbaar te houden. Bovendien kunnen de ouderen zich best nuttig maken als kinderopas. Bejaardenhuizen en crèches kunnen daarom maar beter fuseren.

Weinreich is één van de veertien genomineerde inzendingen van 'Geen kopzorgen over morgen'. Deze prijsvraag

werd uitgeschreven door het Rectoren College, de verzamelde rectores-magnifici van de Nederlandse universiteiten, dat deze maand zijn honderdjarig bestaan viert. Het college vroeg studenten een oplossing te bedenken voor een aantal toekomstige maatschappelijke problemen. In totaal 273 studenten stuurden een inzending in. De Maastrichtse studenten lieten het afweten en stuurden niets in.

Een van de veertien genomineerden wacht op 17 december de hoofdprijs van twintig mille. Onder de overigen is altijd nog tachtigduizend gulden te verdelen. Weinreich heeft bovendien het voordeel dat hij in Twente studeert: die universiteit had eerder besloten 15.000 gulden extra te verdelen onder Twentse genomineerden. De heront-

dekker van de sociale dienstplicht heeft slechts één stadgenoot onder de bekroonden, 7500 gulden heeft hij daarom sowieso verdiend.

De meeste genomineerden (tien) komen overigens uit Delft. Die universiteit loofde duizend gulden uit voor iedere serieuze inzending. Verder leverden de Universiteit van Amsterdam en Leiden een kanshebber op de hoofdprijs.

De studenten mochten oplossingen bedenken voor vier verschillende problemen. De gezondheidszorg kon vrijwel niemand boeien. Twee genomineerden klommen in de pen voor het vergrijzingsprobleem. Vier werden warm voor het milieu.

HOP, Kees Versluis

Vriendschap Nederland-België al weer over

De vriendschap tussen de Nederlandse en de Vlaamse organisaties van studentenverenigingen, de LKvV en het KVHV, is al weer over. De Nederlanders hebben het na twee weken uitgemaakt, omdat de Vlamingen er bij nader inzien toch ideeën op nahouden waar zij niets mee te maken willen hebben.

Speurwerk van de anti-fascistische onderzoeksgroep Kafka en de LKvV wijst uit dat leden van het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond rechts-extremistische sympathieën hebben. Bovendien nodigt de organisatie op bijeenkomsten soms 'foute' sprekers uit. De Landelijke Kamer van Verenigingen heeft meteen besloten de vriendschap op te zeggen.

Die vriendschap bestond pas sinds 14 november. Toen ondertekenden de twee organisaties in Maastricht een verdrag. Folia, het blad van de Universiteit van Amsterdam, schreef een week

later dat het KVHV banden heeft met de rechts-extreme partij Vlaams Blok.

De LKvV wilde het verbond met het KVHV niet direct verbreken. Het bericht in Folia was overdreven, vond voorzitter Joris Blankers aanvankelijk. De club had wel iets met het Vlaams Blok, maar dat zou niet verder gaan dan een gezamenlijk streven om Vlaanderen af te scheiden van België. Van 'foute' ideeën, ten aanzien van buitenlanders bijvoorbeeld, zou geen sprake zijn.

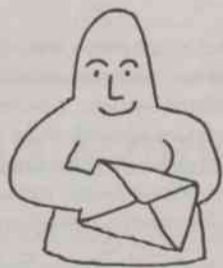
Studentenbond ISO, die nauw samenwerkt met de LKvV, ging vorige week op de rem staan. "Dit moet tot op de bodem worden uitgezocht. Wij willen ons niet inlaten met een rechts-extremistische organisatie", zei voorzitter Roos Zwetsloot. Een paar dagen eerder had hetzelfde ISO nog verklaard dat het bericht in Folia "erg gezocht" was. Maar door vragen van journalisten veranderde het van gedachten, legt Zwet-

sloot uit.

"Of de Vlaamse verenigingen bewust informatie hebben achtergehouden, is vooralsnog onbekend", verontschuldigt Joris Blankers van de LKvV zich. Er zijn van tevoren gesprekken met de Hoogstudenten geweest, maar niets wees op de Vlaamse club heeft Blankers niets verdachts kunnen opmaken.

De LKvV wilde via het Vlaamse verbond een ingang krijgen bij de Europese Kamer van Verenigingen (EKV), die een adviserende rol heeft in het Europees Parlement. Om dat alsnog te bereiken zal de LKvV nieuwe vrienden over de grenzen moeten maken die al EKV-lid zijn. Of hij daaraan begint, weet Blankers nog niet. "Daar moeten we ons nog op beraden."

HOP, Inge de Vissel

BRIEVEN

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst.

VPT

Graag zou ik bij deze M. Heldeweg, voormalig directeur propedeuse, willen bedanken voor het door hem en zijn projectgroep ontwikkelde en uitgevoerde beleid. Ten aanzien van de elektronische studie-omgeving en de maatregelen ter verbetering van zelfsturing, zelfwerkzaamheid en zelfstudie (de 3 Z's) niets dan lof. Over het verlengde propedeuse traject (VPT) ben ik minder enthousiast. Het VPT is inge-

voerd om twee redenen. Studenten in het basisdoctoraal beschikten over te weinig (propedeuse)voorkennis, zodat het groepsonderwijs onnodig gehinderd werd. De tweede reden is dat in de propedeuse simpelweg een selectie dient plaats te vinden. De steeds groter wordende instroom van studenten dient een halt toegeroepen te worden, zeker gezien het huidige gebrek aan financiële middelen. In plaats van het VPT pleit ik liever voor een numerus fixus.

Ik betwijfel ook of het schot tussen propedeuse en tweede jaar waterdicht is. Een groot aantal VPT'ers neemt gewoon plaats in de reguliere (doctoraal-)onderwijsgroepen. Dit kan nooit de bedoeling zijn geweest. Realiseert onze faculteit zich eigenlijk wel om hoeveel schotontduikende VPT'ers het hier gaat?

Over de hoorcolleges schijnen de VPT'ers tevreden te zijn. Maar van de zelfwerkgroepen kan eigenlijk bij voorbaat gezegd worden dat ze zijn uitgelopen op een fiasco. Kunnen we van het geld van de beschikbaar gestelde ruimten geen extra colleges geven?

Michiel Hoozemans
student-lid faculteitsraad FdR

Vlaams Blok

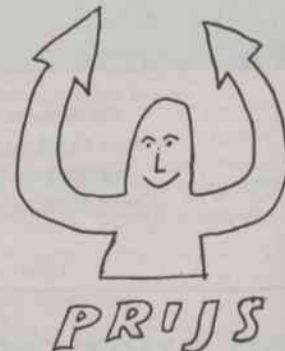
Nederlandse studentenverenigingen zoeken dus verdacht gezelschap op. Dat wist Folia, en in het kielzog daarvan nu ook Observant, te melden. Je schrijft je natuurlijk een aap, want als kersverse docent aan de UM verwacht je zoiets niet in Nederland. Wat blijkt? De Landelijke Kamer van Verenigingen (LKvV) onderhoudt contacten met het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond (KVHV) in België - pardon, in Vlaanderen. En tussen het KVHV en het Vlaams Blok loopt geen waterdichte scheidslijng. Een redenering in de stijl van: A kent B en B wordt wel eens in de buurt van C signaleerd, rond C hangt een geurtje, dus A is ook besmet. Je houdt het niet voor mogelijk, maar ook in academische kringen zijn dergelijke kronkelredeneringen dus schering en inslag.

Het KVHV is een typisch product van de kleinburgerlijke Vlaamse taalstrijd en zag het levenslicht in een tijd dat goed en fout nog moesten worden uitgevonden. Toegegeven, het KVHV is de vooroorlogse context van flamingantisme en conservatief katholicisme waarin het ontstaan is, nooit helemaal ont-

groeid. Het verbond doet het nog goed bij de nostalgici van vendelzwaaien en drinkgelagen (meisjes toegelaten). Maar met het Vlaams Blok en vreemdelingenhaat heeft dat allemaal niet veel te maken. (Voor de geïnteresseerden: de studentenafdeling van het Vlaams Blok, het Nationalistisch Studentenverbond, is juist ontstaan uit onvrede van harde rechts met de (in hun ogen) te lauwe koers van het KVHV in de jaren zeventig.)

Het KVHV is een oubollige club waarmee je best niet de 21ste eeuw instapt. Als politieke gezelligheidsvereniging houdt het vooral enige folkore van 'Vlaamse strijdvaardigheid' in stand. Het Vlaams Blok en het extreem-rechtse gedachtegoed waarvoor het staat, moeten bestreden worden. Maar met de kracht van betere argumenten graag.

Dr. Georgi Verbeeck
Docent geschiedenis in Maastricht en Leuven

Hustinx wetenschapsprijs

Dr. Marc van Bilsen (40), werkzaam bij het Maastrichtse onderzoeksinstituut voor hart- en vaatziekten CARIM, heeft afgelopen vrijdag in het Theater aan het Vrijthof de Edmond Hustinxprijs voor de wetenschap ontvangen. De gelijknamige stichting kent de prijs van 15.000 gulden jaarlijks (sinds 1986) toe aan een UM-wetenschapper die veelbelovend onderzoek verricht. Hierbij wordt onder meer gelet op maatschappelijke relevantie en originaliteit. Bioloog Van Bilsen houdt zich bezig met hartstoes-

Nieuw CWS-tijdschrift gemaakt door studenten

Mosaïek moet blijven

Een nieuw tijdschrift, interdisciplinair, voor cultuur- en wetenschapsstudies. Mosaïek, met een s. Geen bijeen geniete opstellen van aanstormende literaire talenten, maar een degelijk boekje met wetenschappelijke pretenties. Pretenties, daar zitten ze niet om verlegen, bij de cultuurwetenschappers.

De naam ligt bijna voor de hand, zo zwaar van betekenis is ie. Mosaïek: verschillende figuurtjes die tezamen weer een nieuw figuur opleveren. Voor je het weet zit je bij afwisseling, veelvormigheid, variatie. En die 's' in plaats van 'z' voegt er nog een betekenis aan toe, meldt het redactioneel trots: het komt van Mosa, de Maas dus. Net als Mosasaurus, hè. Overigens heet het redactioneel 'Stukje vooraf', vanwege die Mosaïek.

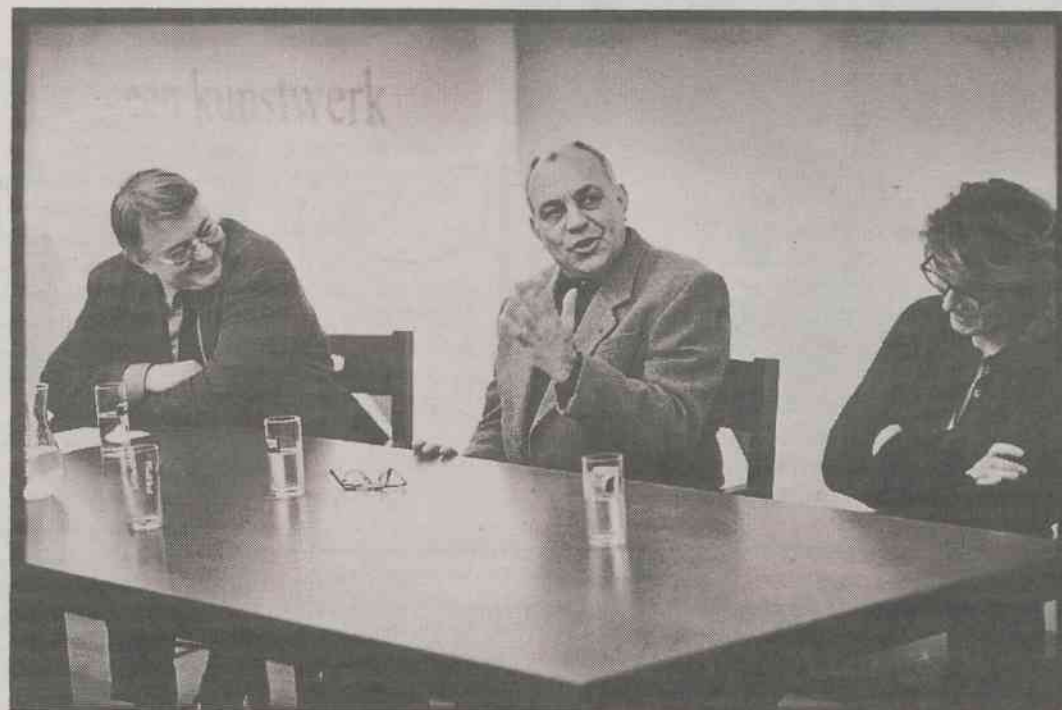
Het blad oogt goed. Snel logo, een soort liggende V. UM goes Nike als het ware. Fotootje, blokken waarin de inhoud in één kreet wordt aangekondigd. "Het verzwegen Europa: ook Hitler droomde van een EU", en "De echo's van de juichcultuur". Een kruising tussen Vrij Nederland en Story? Het werkt wel: je krijgt meteen trek in een stukje van het een of ander.

In het 'stukje vooraf' wordt zoals het hoort aangekondigd uit welke andere 'stukjes' de Mosaïek deze keer bestaat. Een beetje slordige samenvatting is het wel: Hitler wordt weer met Europa in verband gebracht, terwijl uit het betreffende artikel blijkt dat het meer om de ideeën van een aantal ambtenaren, officieren en een hoogleraar ging. Ook de in het voorbijgaan even snel geparafraseerde cultuurwetenschapstukken blijken verderop toch net even iets anders te beweren.

Maar dat is eigenlijk gezeur. Want het is een afwisselend tijdschrift met artikelen over fotojournalistiek, politiek, geschiedenis, filosofie, kortom, een terrein zo breed als dat van de cultuur- en wetenschapsstudies. Alles bovendien zeer leesbaar, goed op maat gesnoeid, en van redelijk wat plaatjes voorzien. Helaas zijn niet alle foto's even mooi afgedrukt.

Of je, als je Mosaïek hebt gelezen, helemaal bij bent op cultuurwetenschappelijk gebied kan ik moeilijk beoordelen. Drie van de vier tot artikel verbouwde scripties hebben een historisch onderwerp en twee daarvan gaan ook nog over architectuur als politiek instrument. De tweede wereldoorlog blijkt als onderwerp ook nog springerend. Scoort twee artikelen. Toeval? Mode? Nieuwe verbanden? Of hebben de schrijvers allemaal dezelfde blokken gelopen en wonen ze toevallig in de buurt van de redacteurs?

Het openingsartikel gaat dus niet over

Beeldend kunstenaar Fons Haagmans (midden), afgelopen dinsdag tijdens het forumdebat van Mosaïek (foto Philip Driessen)

Hitler's Europa, maar over een "keerpunt", een "ideologische omslag" of een "koersverschuiving" in de ideeën over Europa onder nationaal-socialisten. Frederiek Lommen weet aannemelijk te maken dat het Duitse nationaal-socialisme niet zo zeer in tegenspraak is met de Europese gedachte als sommige geleerden (en anderen) wel willen geloven. Helaas wordt ze teveel in beslag genomen door het verklaren van die "omslag" als een effect van ideologie zelf ("ideologische ruimte" door "theoretisch-ideologische grofmazigheid"), om toe te komen aan "facetten die de hedendaagse EU-burger soms heel normaal in de oren zouden klinken", zoals de inleiding belooft.

De architectuur-en-politieke artikelen verschillen hemelsbreed van elkaar. De interessantste is van Ariane Hendriks die mooi beschrijft hoe de Rivierenbuurt in Amsterdam tot stand kwam als een idealistisch project van Berlage, bewoond werd door een voornamelijk

Joodse middenklasse die wel iets anders aan het hoofd had en vervolgens werd leeggehaald door Duitsers uit naam van een heel ander ideaal. En nu bestaat de buurt nog steeds en worden er boeken over geschreven die wel over de idealen en het baksteen gaan, maar niet over de deportatie van zeventienduizend Joden. Hendriks is natuurlijk te slim om te beweren dat in iedere beschrijving van de Rivierenbuurt ook de jodenvervolg aan de orde gesteld moet worden. Of om te denken dat een door idealisme geïnspireerde architectuur een buurt vrijwaart van oorlogsgeweld. Maar eigenlijk vindt ze dat ten minste het eerste toch zou moeten. En dat we het dan meteen ook even over "moderniteit" en de Holocaust" moeten hebben. Heel sympathiek allemaal, maar ik vrees dat de schrijfster zich geheel heeft vastgedraaid in een probleem dat zich maar niet aan mij wil openbaren.

Dan de mannen. Theo van Boven wordt

over de stand van zaken op het gebied van de mensenrechten geïnterviewd. Heel informatief. Harry Kunneman legt al jaren Habermas op aanstekelijk wijze uit en dat het postmodernisme daar nu aangeplakt kan worden, lijkt me niet zoveel nieuws. György Konrad heeft ook al een baard. Deze lieveling van de filosofen is ook al veel te vaak voor de leek verklaard, maar waarschijnlijk nooit eerder door Carlos Reijnen. De mode in de wetenschap wisselt niet per seizoen. Alles bij elkaar een serieus tijdschrift, zonder last van Mosaïsche bekrompenheid. Mosaïek moet blijven. Maar zouden er tussen die honderd scripties opgeborgen in laden en kasten van de faculteit der cultuurwetenschappen voldoende pareltjes liggen? Want nu wordt het natuurlijk echt spannend. Als het volgende -eerste- nummer net zo goed is, verdient het tijdschrift een nieuwe scanner.

Agnes Sommer

Cultuurwetenschappers onderzoeken werkdruk

"Dat het leven voor studenten harder wordt, moet dan maar"

De faculteit cultuurwetenschappen start begin volgend jaar een onderzoek naar de werkdruk onder de ongeveer tachtig medewerkers. Al geruime tijd klaagt met name het personeel in de faculteitsraad over de druk, die veel te hoog zou liggen. Afgelopen woensdag presenteerde die fractie een lijst met krasse oplossingen.

De medewerkers vinden vooral dat ze te veel bezig zijn met onderwijs en te weinig met onderzoek. Met name de activiteiten buiten de onderwijsgroepen om -zoals het begeleiden van scripties en pre-scripties- vreten tijd. Voor een deel komt dat omdat er nogal

wat studenten tot het doctoraal doordringen die eigenlijk helemaal niet geschikt zijn voor de studie. "Er zijn hier veel ouderejaars die ons veel werk bezorgen en waarbij je je echt afvraagt: hoe hebben ze ooit zover kunnen komen", klaagde raadslid dr. B. Pasveer. Daarom willen de raadsleden dat de faculteit gaat onderzoeken of ook cultuurwetenschappen, net als economie, een bindend studieadvies in kan voeren. Ook pleiten ze voor het aanstellen van medewerkers die alleen onderwijs geven, het minder vaak evalueren van onderwijs en het terugbrengen van het aantal toetsherkansingen naar één.

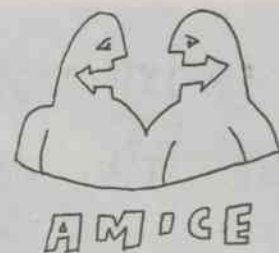
Het bestuur had nog niet over het stuk van het personeel gesproken en kon woensdag dus nog niet officieel reageren. Wel meende decaan Bijker dat medewerkers al veel tijd kunnen winnen door bijvoorbeeld spreekuren in te stellen voor studenten. Nu lopen die bij de

meeste docenten binnen wanneer ze willen. Ook zouden ze studenten meer moeten houden aan deadlines voor het inleveren van opdrachten. "Dat betekent dat het leven voor studenten wat harder wordt, maar dat moet dan maar."

Over de mogelijkheden om tijd te besparen via een bindend studieadvies, was Bijker minder optimistisch. "Dat zou best een averechts effect kunnen hebben. Dat levert op de korte termijn heel veel werk op omdat je op allerlei momenten de studenten hun voortgang moet melden."

Het faculteitsbestuur had al eerder besloten dat er in januari een onderzoek start naar de werkdruk. Hoe dat onderzoek -uitgevoerd door voormalig bedrijfsarts Van Attekum- vorm krijgt, is nog niet bekend.

Jan Buevink

Beste Jos,

Je metafoer over het Rijk der Wormen stemde tot nadenken. Ik zie bijvoorbeeld mijn eigen faculteitsdirecteur voor me. (Hij kreeg zoals je weet het vak geleerd van mr. Steur van de medische faculteit die als tussenssoort inmiddels Hoofdworm is geworden.) De secretaresse van mijn directeur lijkt alleen maar geschapen om hem het leven nog enigszins mogelijk te maken. Als ik jouw suggestie zou volgen om haar te insinueren dat hij met een andere secretaresse dan haar vreemd gaat zou ze een muur van begrip optrekken. Maar laten we de managers even verlaten - ze blijven toch wel bij ons. Bovendien meldt zich straks nog een briefschrijver die zelfs niet wil memoreren dat je te ver gaat door managers met wormen te vergelijken, terwijl zij toch zorgen voor een gastvrije omgeving waar men op een prettige wijze verblijft en een goed belegde boterham verdient.

Heb jij wel eens een écht memorabele (dus leuke, dus intelligente, dus in behoorlijk proza geschreven) ingezonden brief ontvangen? Ik ook niet. Terug naar de bees-tenboel. Mijn belangrijkste kennismaking met de worm is dat ik haar at. Ik deed dat letterlijk voor een dubbeltje op de eerste rang in de St. Gertrudispolder te Bergen op Zoom. Een weddenschap met mijn vriendjes. Ik was toen omstreeks elf. Soms verdiende ik wel veertig cent. Toch was ik, ook toen, een groot dierenliehebber. Ik bezat een tamme kauw die graag op mijn schouder zat, een hond, konijnen, vissen, poezen, post- en tortelduiven. Met de laatste ben ik op TV geweest in het toen beroemde NCRV-programma "Wie wil er mijn marmotje zien" met Han Rensebrink en tante Hannie Lips. In de studio vloog een torteltje weg. Het belandde op een brandende TV-lamp. Een vrolijke assistente hield er een pan onder. Ik wilde voor het eerst moorden. Na afloop, bij de uitgang, stonden tientallen kinderen voor een handtekening. Ik dacht voor mij. Ik griste pen en papier uit de handen van mijn leeftijdgenootjes. Het werd bijna vechten. Zij kwamen natuurlijk voor Han en tante Hannie. Ik leerde nederigheid.

Afgelopen zaterdag kwam ik in aanraking met de vos. Emma Crebolder presenteerde haar nieuwste dichtbundel in boekhandel de Tribune waarvan ik commissaris ben. (Het loon: de verplichting om tenminste twee boeken per maand te kopen, vallend onder de instellingsregeling nevenuitgaven.) Het boek bevat hele mooie gedichten en heet Dansen met een vos. Het is geïnspireerd op haar eigen vos en andere natuur. Onze collega Harry Crebolder was er ook evenals mijn huisarts die bij hem promoveert op valgevaar voor ouderen. Omdat ik van zijn doelgroep ben en ervaringsdeskundige kom ik opponeren. Al ben jij nog wat jonger, het zou leuk zijn als je ook komt want het gaat ook om val-preventie. Zo, nu naar de vakgroep over onze extra ADV-dagen. Het centraal bestuur wil dat we dit extraatje dat de vakbonden voor de poorten van de hel hebben weggesleept, in plaats van nota bene hogere schalen en periodieken, over tenminste drie jaar gaan sparen. Dat betekent dat we na het millennium allemaal vrij hebben en het licht kunnen uitdoen. Alleen de glimwormen blijven over.

Dag schaaldier, tot de volgende periodiek.

Ad

On Sinterklaas' lap. On Tuesday night, ESN organised a traditional 'pakjesavond' for foreign students in a crowded Metamorfoos. The anniversary of this saintly man, which most Dutch people do not celebrate until next weekend, was also the farewell party for the exchange students about to return home after a few months in Maastricht. (photo Philip Driessen)

Go-ahead for student quota at International Business Administration Faculty leaves room for irregular entry

The student quota at International Business Administration can be implemented. Thursday evening, the University Council approved the Faculty of Economics' plans to enrol no more than 500 first-year students next year. At the same time, the council members were irritated about the way in which the decision was taken. They are also aware that the faculty has left room for irregular entry.

During the council meeting, Dean Palm of Economics did not hide the fact that the decision to introduce a quota was reached in haste. For months the Faculty Board had refused to think about such a

measure, because it was feared that a quota would reduce the number of foreign students. At the end of October, the deputy director wrote a memo on such restricting measures, saying that this need not necessarily be the case. Four days later, the Board decided to introduce a quota after all. They had to make haste because the faculty wanted to provide clarity to the visitors of the information day that was scheduled for the following Saturday. Some council members wondered why the Economics Board had not decided to introduce a student quota for all its programmes, as the deputy director had suggested in the memo. They feared that students would still manage their way in via other routes. Palm admitted that such options did indeed exist for students who successfully complete their foundation course of Economics

and then change over. Neither could he deny the possibility of the IB quota producing a higher influx at Economics. At the same meeting, Palm unveiled concrete plans by the Faculty Board to guide first-year students who are given a binding study advice. These plans will be put into operation from September 1999 for all Economics programmes. Anyone who fails to obtain 24 credits in first year (of which at least 6 are for method subjects) must leave. The final verdict will be given in August, but the Faculty will approach students who are in the danger zone twice beforehand. In addition, first-year students will be supervised by senior students during their first block. In the second block, extra hours have been reserved for supervision by the tutor.

Jan Buevink

Corridor C2 Visit from the home front

Fernando Monge (16) is sitting on the bed, and a little ill at ease. He is visiting his sister Christina (International Business, 22) for a few days. On holiday without parents and also playing truant from school. A day-trip to Brussels, site-seeing around Maastricht and off to Valkenburg in the weekend. Today he was dragged through the university buildings. Christina forced him to attend a study group. He did not think much of that: "I do not really like universities."

Beatriz (19), a sister of another girl on the corridor, Patricia Vazquez (IB, 22), is more impressed. She has also come from Spain for a few days just to see how her sister is doing here. "She had to do a presentation. It went really well, her English has improved enormously." Beatriz herself would like to go abroad on such an exchange programme too. "My English is not good enough. It is difficult to learn good English in Spain. After secondary school, English is no longer taught. Unless you pay extra for it." Patricia and Christina went to the United States to get to grips with the language. Fernando also wants to go abroad. To India or some place like that. Not to study though.

The two inhabitants of the corridor are very happy with their visitors. They had been very homesick lately. "I had not realised that three months would be so long. It was not what I expected," sighs Patricia. "Maybe I was not quite ready to go abroad." Nevertheless, it was worth it. Maastricht is a great city and she learnt a lot. "I passed all my exams." She can return to Spain at Christmas.

Judith Maas

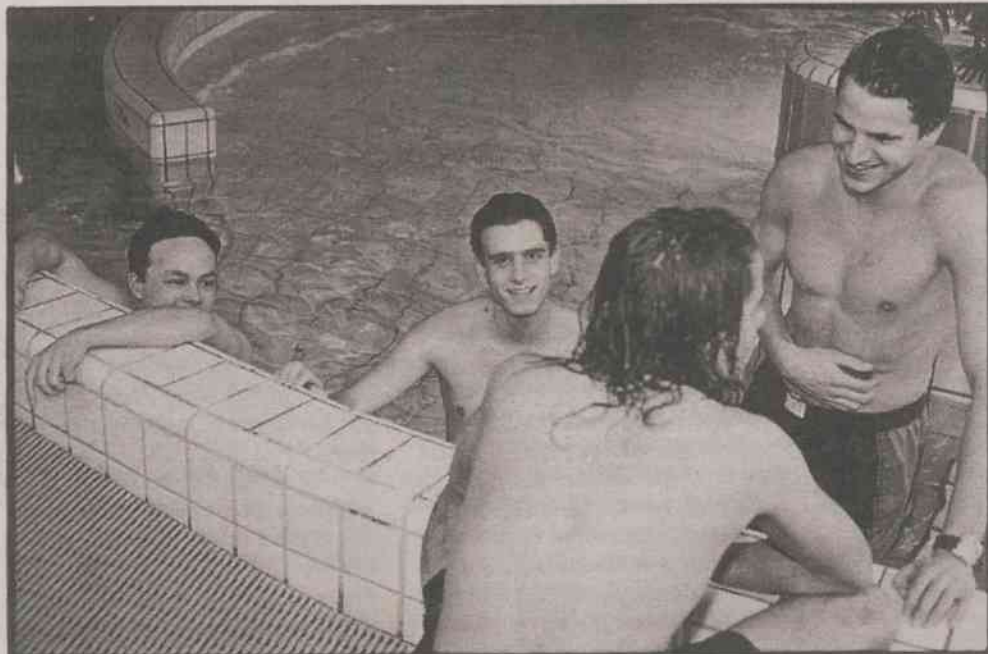
(to be continued)

Met natte haren de vrieskou in

In de vele fietsenrekken voor het zwembad de Dousberg staan een twintigtal fietsen, op een kluitje voor de deur. Sportieve fietsen, met veel versnellingen. Want wie in Maastricht van zwemmen houdt, moet een behoorlijk stukje fietsen om z'n baantjes te kunnen trekken.

Maar wie de tocht langs de snelweg heeft volbracht, wacht een wel heel erg warm bad. Qua temperatuur lijkt het of we in het bejaardenuurtje zijn beland. Heen en weer, over de breedte, zwemmen studenten en medewerkers van de Universiteit Maastricht. Op de late dinsdagavond is één van de uurtjes waarop ze met een sportkaart zo naar binnen kunnen. Rugslag kun je hier wel vergeten, dan bots je maar tegen iedereen aan. Fanatiekelingen met brillettjes en speedy zwempakken schieten van kant naar kant. Soepel crawljen ze. Regelmatig aan de zijkant naar lucht happend. Tien slagen, en het keerpunt wordt weer onderwater koprollend genomen.

De meesten doen het wat rustiger aan. Twee dertigers in streepjesbadpak laten zich voorzichtig in het water zakken. Zwemmen is voor hen wat dobberen en bij-beppen. Drie baantjes schoolslag lang zeuren over de man

Zwemmen in een wel heel erg warm bad (foto Philip Driessen)

die al trots is dat hij zelf koffie kan zetten. En dan weer even hangend tegen de zijkant op adem komen. De enigen die hier een beetje leven in de brouwerij brengen, zijn vier jongens die in een groepje om elkaar heen duiken en zwemmen. Lange zwembroeken lubberen om hun schriële licha-

men. Ze dompelen elkaar stoeiend onder, gooien ballen en springen dubbele salto's van de laagste duikplank. Het zwemmersveld schuift gedwee ineen om plaats te maken. De studentes in bloemetjesbikini en hoogopgesneden badpak kijken wat minachtend naar het spel. Ze zwem-

men naar het trapje, en lopen naar het recreatiebad, waar een stoerder stel mannen poseert. Bruiner, breder, meer macho. In rode lange zwembroeken. Achter elkaar beklimmen die de trappen van de grote glijbaan. Boven gekomen, werpen ze even een blik naar beneden, maken vaart en glijden pijsnel

E
PAGE SIX

Foreign students want to meet foreign companies

"There are a lot of student organisations, but their language is Dutch. And they organise a lot of meetings with companies, but the companies are also Dutch," complains Stephan Rauscher, student of International Management. "Furthermore, no German company or French company knows what it means to study in Maastricht. They don't know about problem-based learning." Together with three German colleagues he thought of starting another organisation, especially for foreign students who wish to meet foreign companies. "All foreign exchange students should be given the opportunity to get into contact with companies. We want to organise events on a smaller scale than the 'career week', but more frequently, for example once every block." He plans to invite such companies as the Deutsche Bank, Boston Consulting Group, Coca-Cola, Lufthansa, to name but a few. But not all at the same time. After a good talk with R. Verspeek, director of the Faculty of Economics and Business Administration, the four Germans decided to form a subdivision within AIESEC. They are planning their first event at the start of block three. Verspeek generously promised financial support. "But we don't know whether we need f500 or f5000," says Rauscher. (AS)

SPORT

naar beneden. Plons. Dan worden de donkere haren weer naar achteren gegooid, en met de handen in model gestreken.

De meiden verdwijnen in het bubbelbad en hebben geen enkel oog voor de ijdele capriolen. Boven het bruisende geluid uit kirren ze over hun nieuwste vriendjes en kleren. Als twee veertigers, de brillettjes op het hoge voorhoofd, gezellig naast hen komen zitten is de gespreksstof opeens op. Giebelend staan ze op en waden naar de kant. Dan onder de douche, met veel schuimende shampoo en haren in de putjes.

De kleedhokjes zijn claustrofobisch klein. Voor het sluiten van de beestdeurtjes met het bankje is enige actie nodig. Het is al laat: de badjassen spuit met water de tegels schoon. Een voor een worden kledingstukken van de oranje hanger -een decennia-oude ontwerp- geplukt. Jas aan, sjaal om de muts op. En dan met natte haren weer de vrieskou in.

Tineke Oosterloo

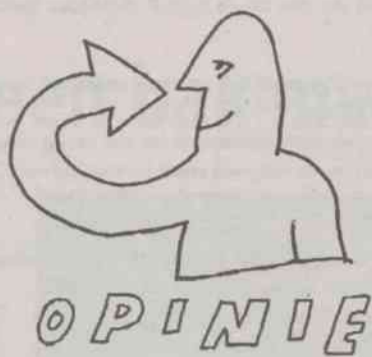
Een hoger salaris betekent dat het aantal aio's vermindert

"Niet al het onderzoek is even belangrijk"

De lage beloning en het ontbreken van een fatsoenlijk toekomstperspectief binnen de academische wereld, veroorzaken steeds meer groei onder Maastrichtse assistenten in opleiding. Hun collega's aan de technische universiteiten krijgen al meer. En ook in Utrecht, waar het aio-stelsel verdwijnt en de promotie voertaan een beurs krijgen, gaat het salaris omhoog. Het salaris kan ook in Maastricht hoger, klinkt het links en rechts, maar dan zal het aantal aio's verminderen. Is dat erg, of hebben we er toch al teveel? En is het wel wenselijk dat iedere aio doorstroomt naar een postdoc-plaats? Vooruitlopend op de discussie in het onderzoeksplatform, waar half december een vertrouwelijke nota van het college van bestuur over deze kwestie op de agenda staat, peilde Observant de meningen.

Ir. Xander Verbeek, aio bij biofysica die onlangs de ongelijke beloning van aio's binnen zijn capaciteitsgroep aan de kaak stelde: "De universiteit kan toch al geen aio's meer krijgen. Met een hoger salaris trekken we misschien wat meer kandidaten. Minder aio's vind ik niet zo erg, zeker niet als er in de plaats daarvan meer postdocs worden aangesteld. Maar ik vind niet dat iedere pas gepromoveerde automatisch zou moeten doorstromen naar zo'n aanstelling. Daar heeft niemand belang bij. Selectie blijft belangrijk, want niet alle aio's zijn voor een verdere wetenschappelijke carrière in de wieg gelegd. Al zal de individuele promovendus wel blij zijn met zo'n kans, hoewel we allemaal beseffen dat je met een postdoc het probleem verschuift. Ook die aanstelling is tijdelijk. De kans om op een vaste plek terecht te komen is klein."

Drs. Roland Beuk, voorzitter van de Maastrichtse aiovereniging AVUM: "Wij horen steeds geluiden dat het aio-beleid van de UM wordt herzien, maar wij zijn daar tot op dit moment niet bij betrokken. En dat is toch een beetje vreemd. Het aantal aio's mag wat ons betreft omlaag, nu blijkt dat het moeilijk is om alle vacatures op te vullen. Wij willen niet dat de selectie verdwijnt en daarmee het aio-schap devalueert. Wanneer iedereen zo'n baan kan krijgen, stelt het niets meer voor. De universiteit denkt dat de onderzoeksoutput sterk zal teruglopen als het aantal aio's daalt. Maar dat valt mee. Je kunt het gedeeltelijk oplossen door meer postdocs aan te stellen. Een uitbreiding van dat soort plaatsen juichen wij niet volmondig toe. Het geeft de goede en gemotiveerde promovendus - ook hier moet je blijven selecteren - even perspectief, maar uiteindelijk stel je de problemen alleen maar uit."

Prof. Arie Nieuwenhuijzen Kruseman, rector magnificus van de Universiteit Maastricht: "Het is jammer als we straks, door de vermindering van het aantal aio-plaatsen, niet meer iedereen in de gelegenheid kunnen stellen om te promoveren. De onderzoeksoutput zal dan ook lager zijn, maar het is nog maar de vraag of dat erg is. Niet al het onderzoek is even belangrijk. Ik vind niet dat elke aio moet kunnen doorstromen naar een postdoc plaats. Een promotie is een onderdeel van de academische vorming. Het is niet uitsluitend een voorbereiding op een academische carrière, het kan ook de afronding daarvan zijn. Voor postdocs moet er wel een optie zijn om verder door te stromen. Continuïteit is belangrijk, een carrière moet een continuüm zijn. Daarom is het misschien goed dat we niet alleen aio-plaatsen omzetten in postdocs, maar ook in universitaire docentschappen."

Prof. Peter Schotman, portefeuillehouder onderzoek van de faculteit der economische wetenschappen en bedrijfskunde: "We hebben problemen met het opvullen van vacatures, maar ik denk niet dat die door een salarisverhoging zullen verdwijnen. Ik vind ook niet dat we te veel aio's hebben. Er is bijvoorbeeld genoeg empirisch onderzoek te doen waar de staf-

leden vaak niet aan toekomen. Aan de andere kant vind ik het niet noodzakelijk dat iedere gepromoveerde doorstroomt naar een postdocplaats. Het is niet erg als aio's na hun promotie naar het bedrijfsleven gaan. Daar kunnen ze hun kennis ook heel goed benutten."

Prof. Dick Slaaf, portefeuillehouder onderzoek van de faculteit der geneeskunde: "Het is jammer als het aantal aio's terugloopt, maar dat is ondergeschikt aan de verbetering van de honorering. Ik hoop dat we met een ho-

ger salaris ook betere mensen kunnen aantrekken. Maar ik heb geen enkel idee of dat ook het geval zal zijn. Niet iedere aio kan postdoc worden. Voor een wetenschappelijke carrière willen wij alleen de excellente mensen hebben. Dat is in de gewone wereld, bijvoorbeeld binnen de industrie, ook gebruikelijk. Daar blijven ook alleen de mensen over die tot de topgroep behoren."

Riki Janssen

Postdoc maakt weinig kans op vaste baan binnen universiteit

Het merendeel van de 2000 postdocs die Nederland rijk is, streeft naar een carrière in de wetenschappelijke wereld. Slechts een kleine groep krijgt binnen afzienbare tijd een vaste baan aan een universiteit. De rest van de gepromoveerden hopt van de ene postdocplaats naar de andere, of zoekt zijn heil elders.

Dit blijkt uit een onderzoek naar het werk en de loopbaan van de postdoc, dat het Leidse bureau Research voor Beleid uitvoerde in opdracht van de stichting SoFoKles (Sociaal Fonds voor de Kennissector). In totaal werden 353 mensen ondervraagd. Op dit moment bezetten zo'n tweeduizend onderzoekers een postdocplaats; een tijdelijke onderzoeksplaats (gemiddelde duur 35 maanden) voor een gepromoveerde. De nationale onderzoeksorganisatie NWO is de grootste werkgever, gevolgd door de universiteiten van Utrecht, Amsterdam (UvA) en Delft. De Universiteit Maastricht heeft volgens de schattingen van Research en Beleid zo'n 35 postdocs in dienst. Harde cijfers bleken aan de UM, net als overigens aan een aantal andere universiteiten, niet voorhanden. Meer dan tachtig procent van de ondervraagden koos voor het post-

docschap omdat zij een carrière in de wetenschap wel zien zitten. Ze wilden uiteindelijk doorstromen naar een universitair (hoofd) docentschap of hoger. De werkelijkheid blijkt heel wat minder rooskleurig dan hun toekomstdromen. Slechts twintig procent van de groep die vijf jaar geleden postdoc werd, heeft nu een vaste baan aan een universiteit. De rest heeft een nieuwe postdocbaan gevonden, een baan buiten de universiteit of is niet meer beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Onder deze laatste groep bevinden zich aanmerkelijk meer vrouwen dan mannen. Ook is de werkloosheid onder vrouwelijke ex-postdocs vier keer zo groot als onder mannen. De ondervraagden, die over het algemeen zeer te spreken zijn of waren over hun postdoctijd, wijzen en masse op een grote beperking: de tijdelijkheid van de aanstelling. Die bezorgt heel wat onderzoekers een gevoel van onzekerheid ("Je moet steeds al nadenken over je volgende baan") en geeft het werk noodgedwongen een vluchtig karakter. Juist de tijdelijkheid van dit soort aanstellingen is ook voor de Maastrichtse aio-vereniging AVUM een groot bezwaar. Tegelijkertijd is het postdocschap op dit moment wel een van de weinige doorstroommogelijkheden voor pas gepromoveerden.

Riki Janssen

Brabant weer op kop bij eerste aanmeldingen 1999

Steeds minder schoolverlaters weten al voor Sinterklaas waar ze willen studeren. Uitzondering zijn de universiteiten in Brabant: net als vorig jaar staan Tilburg en Eindhoven in de eerste polls op winst. Het is nog te vroeg om voorspellingen te doen over het aantal eerstejaars in studiejaar 1999/2000. Want de 7871 aanstaande studenten die zich tot 20 november bij de Informatie Beheer Groep in Groningen hadden gemeld, vormen slechts een tiende van de verwachte instroom.

Ook van het feit dat er tot nu toe een kwart minder aanmeldingen zijn dan vorig jaar, liggen studententrukkers niet wakker. Het aantal vroege vogels daalt al enkele jaren. Maar waar de concurrentie wél van zal opkijken, is dat de twee Brabantse universiteiten een zoveel betere start maken. Tilburg staat nu op plus tien procent, Eindhoven op plus zes. Ook vorig jaar deden de twee het goed in de eerste polls en Eindhoven wist zijn voorsprong tot het eind vast te houden. (HOP)

Afgelopen woensdag opende de CarrièrewEEK 1998 van studentenvereniging Aiesec met een kopje koffie en drie lezingen. Vandaag en morgen zullen bedrijven als Cap Gemini, KPN, DSM, KPMG en ING zich presenteren. Komende maandag en dinsdag vinden de gesprekken tussen recruiters en studenten plaats en zijn er workshops. Alles is al volgeboekt, maar wie toch nog even een recruiter aan wil schieten, kan dit tijdens de borrels in de Groote Sociëteit op donderdag en vrijdag vanaf 17.00 uur en in het Randwyck Hostel (maandag en dinsdag vanaf 16.00 uur) doen. (RJ) (foto Philip Driessen)

Voor het geld, voor de sport en voor de kick

Studenten als proefkonijn

Je hand in een bak met ijskoud water

Gevraagd: jonge mannen met een licht overgewicht

Gevraagd: vrouwen die geen anticonceptiepil slikken en in het bezit zijn van een rijbewijs.

Herhaaldelijk

staan dit soort

oproepen in Ob-

servant of op de

prikborden in

Randwijck. Meest-

al betreft het een

medisch onder-

zoek. Wat voor

studenten melden

zich aan en waar-

om doen ze mee?

Zes Maastrichtse

studenten vertel-

len over hun erva-

ringen als proef-

konijn.

Geld verdienen is de belangrijkste reden voor Maartje Schaap (19) om aan een onderzoek mee te doen. Ze is eerstejaars gezondheidswetenschappen en heeft al twee keer als proefkonijn gewerkt. "Het is leuker dan bij de kweker werken, minder eentonig", zegt ze. Voor een onderzoek van GVO (gezondheidsvoorlichting) moest ze drie teksten lezen: een over borstkanker, een over vooroordelen, en waar de laatste tekst over ging weet ze niet helemaal zeker, "iets met risico's", denkt ze. Niet iedereen kreeg hetzelfde te lezen. De toon van de stukken varieerde, van heel persoonlijk tot nogal afstandelijk, maar de inhoud was hetzelfde. De onderzoekers vroegen zich af hoe een voorlichtingstekst geschreven moet worden die mensen emotioneel aanspreekt, maar hen niet onnodig aan het schrikken maakt.

Maartje vond haar stukje over borstkanker niet erg aangrijpend. Nadat ze de tekst gelezen had moest ze een aantal vragen op de computer beantwoorden. Na afloop kreeg ze nog een foldertje mee over borstkanker. "Erg verstandig", vindt Maartje, "misschien zijn er wel mensen heel erg in paniek geraakt na het lezen van de tekst."

Bij de test over vooroordelen werd gevraagd wat zij dacht dat de student gezondheidswetenschappen vond van de student rechten. "De meeste GW-ers zien rechtenstudenten als kakkers", vulde Maartje in.

Een vet bijbaantje is het niet. Ze kreeg

Maartje Schaap: een vet bijbaantje is het niet

er maar 12,50 gulden voor. "Toch is dat voor een uur werken niet slecht. Er zijn onderzoeken waar meer geld mee te verdienen valt, maar die zijn meestal voor mannen of je moet allemaal medicijnen slikken." En dat doet Maartje niet. "Medicijnen zijn weliswaar eerst op dieren getest, maar die hebben last van een ander soort bijwerkingen dan

mensen. Proefpersoon zijn is een leuk bijbaantje, maar je moet er geen lichamelijke of geestelijke klachten aan overhouden."

Het tweede onderzoek waar ze aan meedeed was echter niet geheel pijnloos. Bij psychologie wilden ze de invloed van stemmingen op de pijngrens meten. Daarvoor moest Maartje haar

hand zo lang mogelijk in een bak met ijskoud water (nul graden) houden en dat voelde ze behoorlijk. "Ik probeerde vol te houden, maar bij de tweede piep trok ik het echt niet meer." Ze kreeg er een WV-bon van 25 gulden voor. Wat ze ermee gaat doen? "Je kunt ze ook bij de C1000 inleveren, dus het zullen wel boodschappen worden."

Een sterk lijf

An Geenen (23) is bijna afgestudeerd GVO-er, alleen haar eindwerkstuk moet nog geschreven worden. Proefpersoon is ze pas sinds kort. "Ik zag een briefje hangen waarop stond dat je duizend piek kon verdienen, dat was de enige reden." Bij de capaciteitsgroep farmacologie doet ze mee aan een onderzoek naar schimmels. Welke precies weet de gezondheidsvoorlichtster niet. Wel dat ze veertien dagen lang stipt om 21.33 uur pillen moet slikken die de eventuele schimmels in haar lijf moeten doden. Op dag vijftien moet ze daar bovendien nog eens (eenmalig) de anticonceptiepil bij slikken. Seks is min of meer verboden; wie dat per se wil moet een spiraaltje gebruiken, want condooms worden door de onderzoekers niet veilig bevonden.

Daarna volgt een week rust, waarna ze opnieuw twee weken medicijnen moet slikken. Bij een van die tweeweekse kuren krijgt ze echter een placebo. Ze heeft geen idee of ze nu het placebo of het echte middel slikt, "maar alle", roept de Vlaamse vrolijk, "ik heb nooit bijwerkingen, ik heb een sterk lijf". En ze

An Geenen: "Ik heb nooit last van bijwerkingen"

hapt smakelijk een stokbroodje-gezond naar binnen.

Een sterk lijf moest je dan ook wel hebben om aan het onderzoek mee te mogen doen. Want An moet ook nog zo'n vijftientig keer op het lab verschijnen om bloed te prikken of om aan een infuus te liggen. Dat gaat overigens niet altijd even gemakkelijk. De

half-Duitse verpleegster kan haar aderen nooit vinden en prikt op goed geluk. Vervelend vindt An dat niet, veel erger is het dat ze geen alcohol mag drinken: ze lust nu eenmaal graag een Palm.

Ze heeft zich ook al verschillende keren aangemeld voor een obesitas-onderzoek. "Maar ik was niet dik genoeg". Het

klinkt alsof ze het zelf niet gelooft. Op zich zijn die onderzoeken best gezellig. Met alle proefpersonen wordt tijdens het bloedprikken GTST gekeken. "Ik heb het nu drie keer gezien, en ik kan het al volgen."

Buikpijn, een dikke enkel en blauwe armen

Corine Paling (22) deed net als An Geenen afgelopen zomervakantie mee aan het schimmelonderzoek. "Ik moest tijdens de vakantie toch in Maastricht zijn om wat dingen in te halen, dus kon ik dat gemakkelijk combineren". De derdejaars gezondheidsvoorlichting kreeg echter wel klachten van de medicijnen. "Al op de eerste dag merkte ik dat ik niet bij de controlegroep zat. Ik kreeg een keidikke enkel, en keiveel buikpijn", ratelt de Brabantse. Echt erg vond ze dat allemaal niet. Buikpijn heeft ze vaker en die enkel ging wel weer over. Zonder adempauze vervolgt ze dat het allemaal keigezellig was. "We waren met een leuke groep meiden en we gingen vaak na het bloedprikken naar het park. Bovendien konden we gratis koffiedrinken en lunchen. Er stond een koelkast met medicijnen en een koelkast vol eten."

Het prikken ging bij haar gemakkelijk, maar wel had ze na die dertig dagen "hele blauwe armen, ik leek wel een junkie". Wat precies de resultaten van het onderzoek waren weet ze nog niet. Ze wil er wel graag van op de hoogte gehouden worden. Ook voor Corine was dit de eerste keer dat ze proefkoningin was, en ook voor haar was geld de reden om zich op te geven. Ondanks de bijwerkingen zou ze het vaker wil-

Corine Paling: de duizend gulden ging op aan het collegegeld

len doen, alleen heeft ze het daar nu veel te druk voor, "met die tempobeurs en zo." De duizend gulden die ze ver-

diende ging volledig op aan het collegegeld. Zelf gaat ze geen onderzoek doen. "Ik

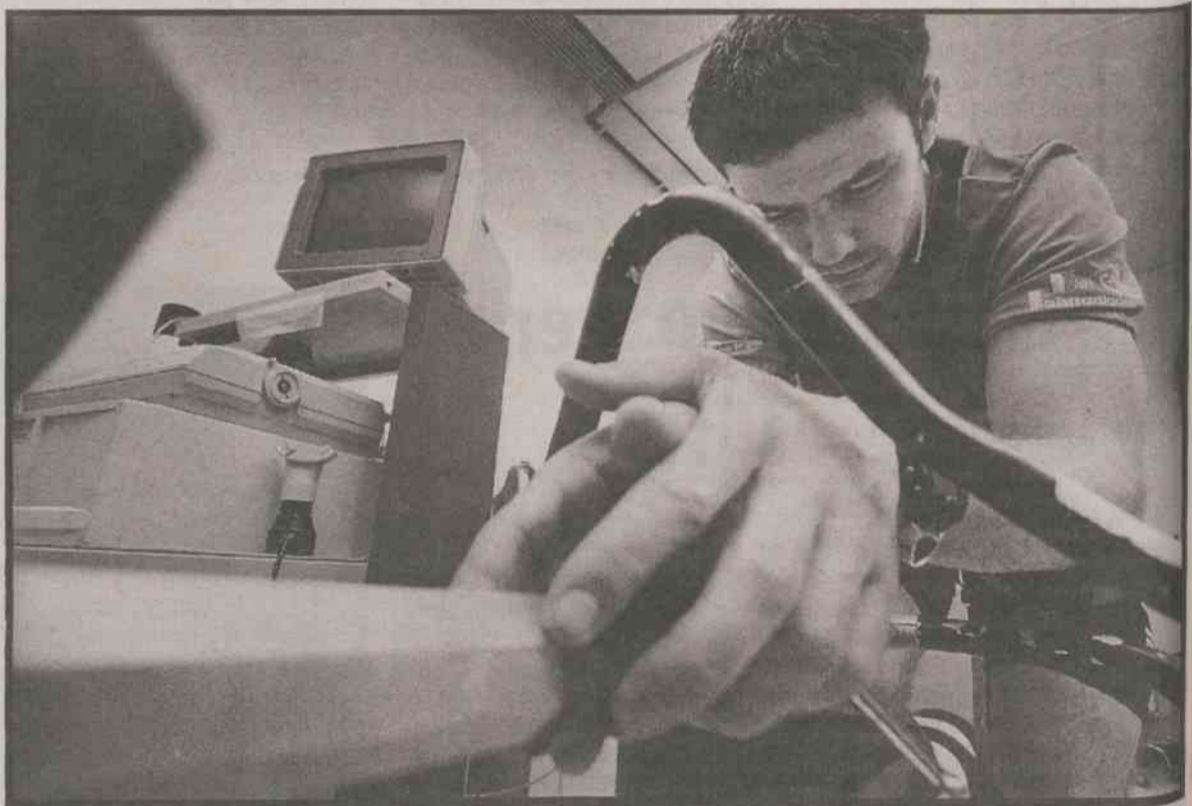
wil liever de resultaten gebruiken om mensen goed voor te lichten."

Strak van de cafeïne

Casper Grim (23), tweedejaars geneeskunde, is een zeer actieve sporter. Hij zwemt, hij loopt en hij fietst. De breed geschouderde triatleet is dus een ideale proefpersoon voor onderzoeken die iets met sport te maken hebben. Het NOC (Nationaal Olympisch Comité) heeft vaak getrainde jonge mannen nodig voor verschillende sportonderzoeken. Afgelopen week heeft hij een intensief onderzoek afgerond, waarbij hij gedurende veertig dagen verschillende testen moest uitvoeren. Dat betekende vier keer per week twee uur op de fiets zitten. Tenslotte werd er na veertien dagen een maximaaltest gereden. "Dat houdt in dat je op een fiets zit waarbij steeds de weerstand, het wattage, een beetje wordt opgeschroefd. Op een gegeven ogenblik kom je op het punt waarop je spieren of je ademhaling ho zeggen."

Voor het onderzoek werden uitsluitend mannen gevraagd. "Bij vrouwen zouden de gemeten waarden teveel gaan schommelen vanwege hun maandelijkse problemen", verklaart Casper. "En je moet al aan sport doen omdat je anders redelijk lang moet herstellen van het onderzoek, je kunt 'overtraint' raken." Onder de proefpersonen is een heuse competitie ontstaan om zo hoog mogelijk te scoren bij de maximaaltest. Casper haalde 453 watt.

Waar legt deze gezonde student de grens om mee te doen aan een onderzoek? "Ik slik geen medicijnen die schadelijk zijn voor mijn conditie, en het moet iets met sport te maken hebben." Hij deed ook mee aan een onderzoek dat trachtte te achterhalen bij welke dosis cafeïne er sprake is van doping. "Ik moest met een bepaalde hoeveelheid cafeïne in mijn lijf fietsen. Een keer onder normale kamertemperatuur en een keer in de respiratiekamer, waar ze

Casper Grim: "Ik slik geen medicijnen die schadelijk zijn"

flink stoken. Er werd gekeken naar veranderingen in de cafeïne-uitscheiding in de urine als je normaal fietst of als je enorm veel zweet. De officiële uitslag is er nog niet, maar het is duidelijk dat er naarmate je meer zweet, minder cafeïne in je urine is terug te vinden." Voortaan drinkt Casper dus altijd twee koppen koffie als hij aan een wedstrijd begint.

Geld verdienen is niet zijn belangrijkste motivatie om als proefpersoon te werken. Hij vindt het gewoon boeiend, wil ook graag de uitkomsten weten. Hij heeft ook wel eens vrijwillig meegedaan, bijvoorbeeld aan een onderzoek voor een nieuw soort fietspedaal. "Ik

vond dat interessant, al die schroefjes en zo."

Ook het onderzoek voor een nieuwe sportdrank, *Isostar plus*, deed hij uit interesse. "Het is toch fantastisch als er op dat drankje staat: 'Research: University Maastricht.' Met het intensieve fietsonderzoek verdiende hij 500 gulden, maar dat bedrag ziet hij meer als compensatie voor het feit dat hij tijdens het onderzoek niet aan wedstrijden mag deelnemen. Daar mist hij dan de leuke prijsjes. "Dat is niet zo heel vervelend, want tijdens het onderzoek wordt er zo intensief getraind dat het bij alle wedstrijden erna echt knallen is."

Voor Casper lijkt een baantje als proef-

persoon een aaneenschakeling van voordelen: gratis binnen trainen ("zelfs meer dan je normaal doet"), controle bij de training, allerlei waarden en scores van jezelf te weten komen, geld verdienen en competitie met medestudenten. Als hij tijd heeft gaat hij dan ook kijken naar de maximaaltest van de anderen. Van zijn vriend Gerben houdt hij zelfs heel nauwkeurig de resultaten bij. "Bij de laatste test had hij één watt meer."

Na het onderzoek won Casper een mountainbikewedstrijd in Duitsland. "Het eerste wat ik dan doe is de telefoon pakken en Gerben bellen."

Nog heeft per e twee tensc wegi de geha hij Ca is erg aan fi Sauru mee inspa hij. He werd heel vaak Hij vi doet. recht schap onder erg h tot or tocoll soon tacter capac Hij n "Als zoek je wel houd schap tijd ir the dr Een v het fi

Gijs v nijn. E mee. dan is voor e vermc nen v om al hele d

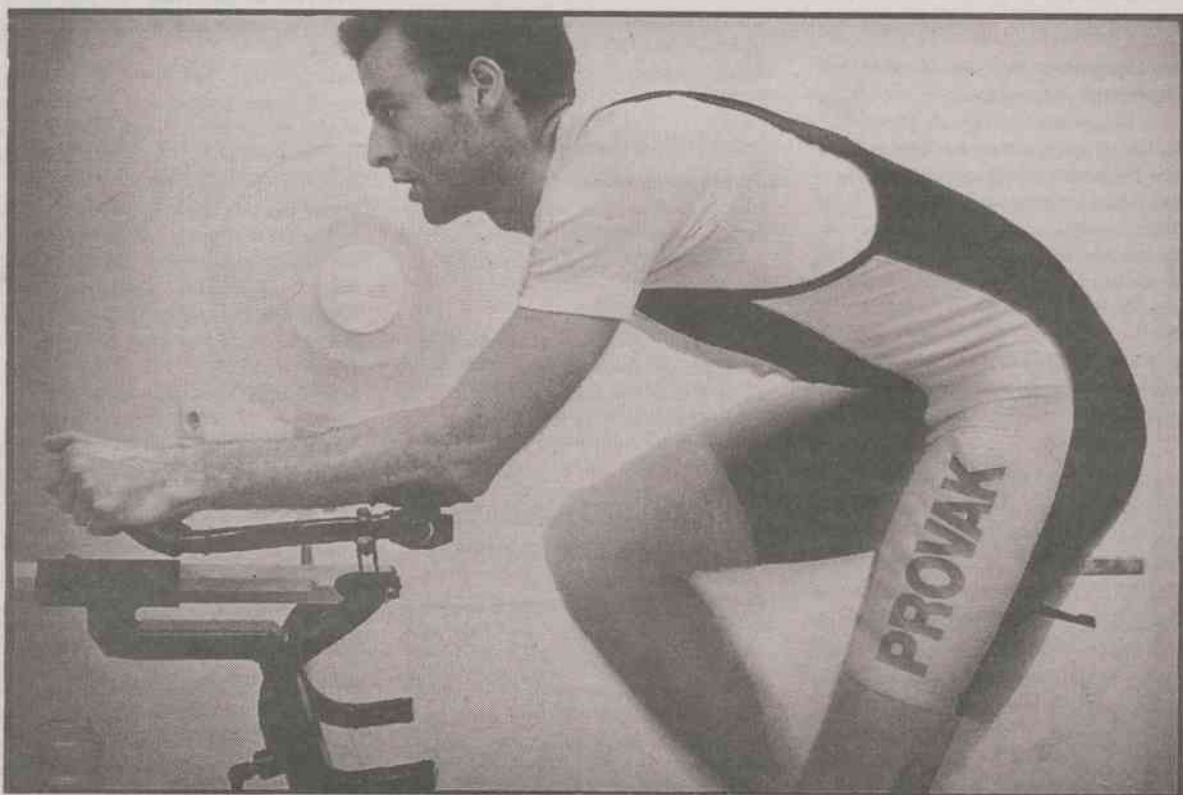
"Als je verliest ben je een mietje"

Nog voordat Gerben Hofman (24) zich heeft voorgesteld, vraagt hij me of Casper er nog is. Gerben, een gespierde tweedejaars student gezondheidswetenschappen die verder wil in de bewegingswetenschappen, heeft zojuist de maximaaltest gereden en 410 watt gehaald. Hij is razend nieuwsgierig of hij Casper heeft verslagen. Ook Gerben is erg sportief; hij fietst, zwemt, doet aan fitness en is lid van roeivereniging Saurus. Net als Casper doet hij alleen mee aan sportonderzoeken. "Die zijn inspanningstechnisch interessant", zegt hij. Het fietsonderzoek is zijn derde. Hij werd ervoor gevraagd. "Er zijn niet zo heel veel actieve sporters, dus wordt je vaak gevraagd."

Hij vindt het heel logisch dat hij meedoet. "Het hoort bij een GW-er. Als je rechten doet ga je bij een pleitgenootschap en als je GW doet, doe je aan onderzoeken mee. Het is bovendien erg handig als je zelf wordt opgeleid tot onderzoeker. Je krijgt inzicht in protocollen en je weet wat een proefpersoon doormaakt. Bovendien leg je contacten met mensen van verschillende capaciteitsgroepen."

Hij neemt zijn bijbaantje erg serieus. "Als proefpersoon kun je een onderzoek maken of breken. Daarom moet je je wel nauwkeurig aan de voorschriften houden. Je bent met serieuze wetenschap bezig en er steken veel mensen tijd in. Anders is het onderzoek 'down the drain'."

Een van de weinige voorschriften bij het fietsonderzoek is dat je steeds het-

Gerben Hofman: "Proefpersoon zijn hoort bij een GW-er"

zelfde moet eten voor de maximaaltest. Daar houdt Gerben zich dan ook keurig aan. Hij vindt het vooral allemaal erg leuk. "Tijdens het fietsen kun je video's kijken en ondertussen train je en verdien je geld."

Net als Casper gaat Gerben volledig op in de competitie onder de deelnemers. Ook de onderzoekers zelf dragen hun steentje bij. "Eentje had een bord opge-

hangen met de tekst: er zijn twee soorten mensen, 'mietjes' en 'bikkels'. Als je verloor was je een mietje. Nou dan fiets je wel."

Vijfhonderd gulden voor een gratis training is een fikse vergoeding. "Het komt ongeveer neer op een tientje per uur, maar daar staat tegenover dat je ook veel meer moet eten." Als medewerker van de Saurus-kookgroep weet hij dat

voor sporters het motto 'veel is lekker' geldt. Daarom zijn vergoedingen in de vorm van sportvoeding ook altijd welkom. Als ik hem vertel van de wedstrijd die Casper gewonnen heeft, baalt hij wel een beetje. Hij zit nog aan het onderzoek vast en mag dus geen wedstrijden rijden en "het is het leukst om de competitie in de praktijk om te zetten".

Gijs van Meijel, dertien keer proefpersoon

De expert

Gijs van Meijel (24) is expert proefkonnijn. Dertien keer deed hij ergens aan mee. Nog een paar co-schappen en dan is Gijs basisarts. "Het is belangrijk voor een arts om een zeker inlevingsvermogen te hebben. Je moet je kunnen voorstellen wat het bijvoorbeeld is om als bijwerking van een medicijn de hele dag hoofdpijn te hebben. Daarom

doe ik aan verschillende soorten onderzoek mee."

De eerste keer was als eerstejaars student. Antidepressiva uittesten. Vier keer moest hij naar een of andere bouwkeet op het terrein van geneeskunde komen. Een vreemde plek, vond hij zelf ook. Daar kreeg hij een medicijn en kon vervolgens computerspelletjes gaan spelen om de invloed ervan op zijn reactievermogen te meten. Er werden geldprijzen uitgelooft onder de proefpersonen die de hoogste score haalden. Gijs kreeg voor het onderzoek 625

gulden en nog een bonus van 25 omdat hij bij de laatste drie overblijvers hoorde bij het reactiespel.

Vond hij het eng? "Nee, ik werd er wel duf van, maar eigenlijk vind ik onderzoeken nooit heel eng." Gijs weet namelijk precies aan welke enorme lijst met voorschriften men zich bij een onderzoek moet houden, wil de medisch-ethische commissie haar toestemming verlenen. "Alleen het antidepressiva-onderzoek was een beetje vaag, vooral die locatie was niet echt professioneel." Alle professionele interesse ten spijt

doet Gijs toch vooral mee om geld te verdienen. Voor collega-artsen wil hij ook wel eens vrijwillig meewerken. "Maar de hele medische industrie is zo commercieel dat het niet meer dan logisch is dat je er geld voor krijgt." Overigens staat zijn moeder er niet om te springen dat hij op deze manier wat bijverdient. Voorlopig hoeft ze zich echter geen zorgen te maken, zegt Gijs, wat hij heeft het veel te druk. Behalve misschien als hij in het azM een co-schap heeft, "dan kan ik altijd wel iets combineren".

Homepage Akzo Nobel: <http://www.akzonobel.com>
E-mail: corporate-recruitment@akzo.nl
For information call 026-3664203

© East Memphis Music

“Respect yourself”

The Staple Singers

Healthcare is one of the fields in which Akzo Nobel is known as a leading company. Akzo Nobel also holds leading positions in important market segments concerning chemistry and coatings. For instance, worldwide Akzo Nobel enjoys a strong position as a producer of chemicals to bleach recycled paper. So while you keep this publication in your hands, you are already in touch with us without knowing it.

There is, however, much more that most people are unaware of. For example, as a result of the acquisition of Courtaulds, Akzo Nobel is not only the world's largest producer of coatings, it also brings us highly specialized products like International® marine paint and Interpon® powder coatings. Interpon® Autobody 5000 for instance easily meets the specification requirements of North America's "Big 3": Ford, GM and Chrysler for car components.

Akzo Nobel is always interested in meeting young entrepreneurs who feel comfortable in an environment that involves diversified activities. Bottom-line thinkers who are customer-oriented by nature. Born teamplayers who recognize the importance of shared values.

If you want to know more about Akzo Nobel, please contact us or visit our web-site.

AKZO NOBEL

CREATING THE RIGHT CHEMISTRY

Akzo Nobel, based in the Netherlands, serves customers throughout the world with healthcare products, coatings, chemicals, and fibers. The company currently employs some 87,500 people in more than 60 countries. Consolidated sales for 1997 totaled NLG 24.1 billion.
Akzo Nobel nv, Corporate Communications, P.O. Box 9300, 6800 SB Arnhem.

Waarom wij top-academici zoeken.

'Telecommunicatie gaat de komende decennia de grenzen niet verleggen, maar laten verdwijnen.'

Servia van de Laak, Marketeer Consumentenmarkt.

Na m'n studie international business en m'n doctoraal communicatiewetenschappen heb ik hier bij marketing m'n uitdaging gevonden. Voor ons als marketeers is de mooie taak weggelegd om de razendsnel evoluerende techniek om te zetten in aansprekende producten en diensten. Zoals de Netbox, waarmee je straks kunt internetten via de tv. Dat betekent nogal wat!

Diepgaande technologische kennis is daarbij minder belangrijk. Je moet vooral goed aanvoelen op welke producten en diensten de consument zit te wachten. Of waar je deze mee kan verrassen.

Een mooi voorbeeld van de afgelopen jaren is HI, of de voicemailmelder en de iMac bij Primafoon. Ook de combinatie met World Acces/Planet Internet en een nieuw fenomeen als e-commerce biedt weer hele nieuwe perspectieven.

Bij marketing zien we een product en een markt nooit los van elkaar. De verschillende teams, die hier samenwerken, hebben hun eigen accent. Sommigen scannen de wereld af op zoek naar interessante productinnovaties. Anderen zijn juist heel direct bezig met het

in de markt zetten van producten of diensten. Gezamenlijk bestrijken we het hele traject, van brainstormen over producten, namen, verpakkingen, tot regelgeving, juridische aspecten, logistiek en verkoop.

Zelf werk ik 't liefst verkoopgericht, dicht bij de consument en de markt. Dat kan ook, want zoiets bepaal je zelf. Daar is bij KPN alle ruimte voor. Ook om je in de breedte te ontwikkelen. Richting management, als je die ambities hebt, of internationaal.

Bovendien ben je met telecommunicatie natuurlijk bezig met een van de spannendste ontwikkelingen in de maatschappij. Geïnteresseerd? Bel dan 0800-0142 of e-mail mdwens@wxs.nl voor meer informatie.

Omdat telecommunicatie de toekomst heeft.

**Antieke Prenten
en Gravures**

Kunsthistorisch Kabinet
Drs. De Bruijn c.s.

Rechtstraat 66
6221 EK Maastricht
Tel: 043 325 06 23

Deeltijdopleiding

schrijversvakschool

't Colofon

Losse cursussen

Op 't Colofon in Maastricht kunt u cursussen volgen van schrijvers als

**Ad van Iterson
Joke van Leeuwen
of Gé Reinders**

om maar drie van de vijftien schrijvers-docenten in Maastricht te noemen.

Kennismakingsdag zaterdag 12 december: proefles schrijftraining/spreken met docenten/'s middags een lezing van proza-docent Ad van Iterson over zijn pas verschenen boek *Zuiderlingen*. De toegang is vrij, wel graag reserveren.

INFORMATIE EN BROCHURE:

't Colofon in Maastricht: Lenculenstraat 33 - 6211 KP - 043-3219404 (of bellen naar Amsterdam: 020-6707077)

Reductiebureau

The Reductiebureau will be opened according to regular opening hours: Tuesday, Wednesday and Thursday from 10:30 till 12:30 hours. Please note: you can pay using your "chipknip" and your "pinpas" (fl. 25,- or more) and pick up old exams for practising purposes.

GENEESKUNDE

Voor kopij: Jo Stallinga, Fac.Bur.niveau 5, kamernr. 5002, D0710, tel. 3881448, voor woensdag 12.00 uur.

VOORTGANGSTOETS FdG

De eerstvolgende Voortgangstoets voor studenten van de FdG wordt afgenomen op **woensdag 9 december 1998** van 9.00 tot 13.00 u. in Budget-hotel/Tenniscentrum Dousberg, Dousbergweg 4. De zaal is open vanaf 8.30 u. Iedereen dient om 8.50 u. in de zaal aanwezig te zijn, waarna deze wordt gesloten.

De student die het officiële aanvangstijdstip van de toets overschrijdt, geen collegekaart in combinatie met het bewijs van inschrijving 1998/1999, of een ander geldig legitimatiebewijs kan overleggen is niet gerechtigd deel te nemen aan een toets en wordt derhalve niet toegelaten in de zaal.

Boekhandel**DE TRIBUNE**

Kapoenstraat 8-10

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 325 19 78

**PLAKA GRIEKS
RESTAURANT****O.L. VROUWEPLEIN**

Parkeergarage van de O.L. Vrouwekerk

MENU'S VAN f 15,- TOT f 33,-

St. Bernardstr. 4a,

6211 HL Maastricht

043-325 42 56**speciaal menu voor studenten
f 15,50**

Een deelnemerslijst ligt twee weken voor toetsafname ter inzage bij de Informatiebalie FdG, controleer uw gegevens en geef correcties zo snel mogelijk door. De optisch leesbare antwoordformulieren mogen **uitsluitend** met een HB-potlood (= zacht) ingevuld worden; denk eraan een potlood en gum mee te nemen!

Studentcommentaren vóór dinsdagmiddag 15 december 16.30 uur in de brievenbus van de Informatiebalie Bureau Onderwijs deponeren. Commentaren worden alleen geaccepteerd als deze op diskette worden aangeleverd. De toetsresultaten zijn **uiterlijk binnen 5 weken na toetsafname** (1 week later i.v.m. kerstreces) beschikbaar. Voor het reglement van orde bij Kennistoetsen wordt verwezen naar de facultaire studiegids Geneeskunde 1998/1999.

Resterende Voortgangstoetsen voor dit academisch jaar: 3 maart, 19 mei en 14 juli 1999 (herkansingstoets).

BLOKTOETS AFNAME 3.3

De afname van bloktoets 3.3 vindt plaats op **vrijdag 18 december a.s. van 15.00-17.00 uur in sporthal Geusselt**. Studenten dienen 10 minuten voor het officiële aanvangstijdstip in de zaal aanwezig te zijn en dienen een geldig legitimatiebewijs te overleggen.

Voor alle andere toetsdata en het reglement van orde bij Kennistoetsen wordt u verwezen naar de facultaire studiegids Geneeskunde 1998/1999.

DOTJES

DOTJES zijn Docent-Onafhankelijke Trainingen. Je kunt voor zo'n training een afspraak maken bij de amanuensis van het skillslab (kamer 4.403). Dit kan op alle werkdagen van **9.00-13.00 uur**. Op de dag voor de toets en op de toetsdagen (zie studiegids) kun je geen docent-onafhankelijke trainingen afspreken.

Van augustus tot en met december kun je onbeperkt oefenen voor alle onderdelen. Wegens grote drukte bij de voorbereiding van de toetsen is vanaf 1 januari een beperking opgelegd van maximaal 3x laboratorium- (exclusief 2x microsco-

pie en dia's) en 2x alle andere trainingen. De trainingstijden zijn als volgt: 08.45-10.15 uur, 10.45-12.15 uur, 12.45-14.15 uur, 14.30-16.00 uur, 16.15-17.45 uur, 18.00-19.30 uur, 19.45-22.00 uur. N.B. Microscopie kan maar tot 16.00 uur, Laboratorium kan maar tot 17.45 uur. Op zaterdag kan er ook getraind worden tot 18.00 uur. Dan kan alleen geen laboratorium en microscopie worden geoefend. Wanneer je meerdere dotjes komt afspreken maak dan van tevoren een lijstje met data, tijden en wat jullie willen afspreken. Dat werkt voor iedereen een stuk sneller. Als je een dotje hebt afgesproken kun je op die dag en dat tijdstip de spullen en sleutels die je nodig hebt afhalen (en naderhand terugbrengen) bij de amanuensis. Zorg er wel voor dat je alles weer netjes achterlaat en dat je de spullen allemaal in de juiste bakjes terugstopt (op de voorkant staat precies wat er in hoort). Bepaalde spullen zijn niet standaard op de kamers aanwezig, maar als je even vraagt zal de amanuensis kijken of je ze toch even erbij kunt krijgen. Dit geldt ook voor verbruiksmateriaal dat op is: even vragen en het wordt weer aangevuld. Als je nog vragen hebt kom dan gerust even informeren bij Marleen, Esther en Juul.

**GEZONDHEIDS-
WETENSCHAPPEN**

Voor kopij: D. Verheyen, Fac.Bur.niveau 1, kamernr. 1236, UNSS0, tel. 3881739, voor woensdag 12.00 uur.

Voortgangstoets GW en MGK

Vrijdag 4 december a.s. wordt de voortgangstoets van de Faculteit der Gezondheidswetenschappen afgenomen. Aanvang: exact 10.00 uur tot 14.00 uur. Vanaf 09.30 uur kunt u in de zaal plaatsnemen. Studenten die een extra vgt (moeten) maken kunnen zich tot 26 november 1998 inschrijven tijdens het spreekuur bij A. Schmitt, kamer 1.235. De voorlopige antwoordsleutel ligt om 14.00 uur aan de balie van Bureau Onderwijs, Uns 50. Gebruik een HB-potlood. Een geldige collegekaart is verplicht!; leg deze bij binnenkomst links vooraan gereed op uw tafel. Kom op tijd want na 10.00 uur wordt u niet meer in de zaal toegelaten. Tot een week na afname van de toets kunt u opmerkingen (1 opmerking per vel) in de rode brievenbus van Bureau Onderwijs deponeren. Datum van de volgende vgt: 19 maart 1999.

Zaaiindeling Voortgangstoets 4 december 1998

Sporthal De Heeg: alle GW en MGK propedeuse studenten en MGK studenten
Sporthal Dousberg: alle andere GW studenten

Mededeling Bureau Onderwijs

In de studiegids staat vermeld dat studenten die voor 1997/1998 met de doctoraal fase zijn gestart twee jaarwerkstukken dienen te schrijven. Dit jaartal is echter niet correct. Het betreft studenten die voor 1995/1996 met de doctoraal fase zijn gestart.

Urquhart gekozen tot AAAS Fellow

Professor John Urquhart (capaciteitsgroep Epidemiologie) is door de American Association for the Advancement of Science gekozen tot AAAS Fellow, o.a. vanwege zijn verdiensten op het gebied van de farmaco-epidemiologie

Propedeuse-uitreiking

De propedeuse uitreiking van Gezondheidswetenschappen zal plaatsvinden op Vrijdag 11 december aanstaande. De locatie van de uitreiking is de grote collegezaal van de economische faculteit aan de Tongersestraat nummer 53. De uitreiking begint om 14.30 en zal duren tot ongeveer 15.30/16.00. Aansluitend is er een borrel in het trefcentrum. Alle studenten die hun diploma kunnen gaan ontvangen krijgen hier een brief over in hun postvakje. N.B. Er hangt bij Bureau Onderwijs een lijst met alle namen van de studenten die hun propedeuse hebben gehaald. Controleer a.u.b. je naam, want zo komt hij ook op je diploma te staan.

GRAND CAFEstudenten-
shotels f10,-**M
O
M
U
S**

Tagliatelle
met zalmsnippers,
aardappelgarnituur
& salade
of
Kipspies,
aardappelgarnituur
& salade

GRAND CAFE MOMUS
VRIJTHOF 8 MAASTRICHT
KORR. ADRES: POSTBUS 130
6200 AC MAASTRICHT
TELEFOON (043) 321 19 37
TELEFAX (043) 325 98 41

Er zijn miljoenen redenen om UNICEF
kaarten en kado's te kopen...

... miljoenen kinderen

Bel voor de nieuwe catalogus
070 -333 93 00

unicef

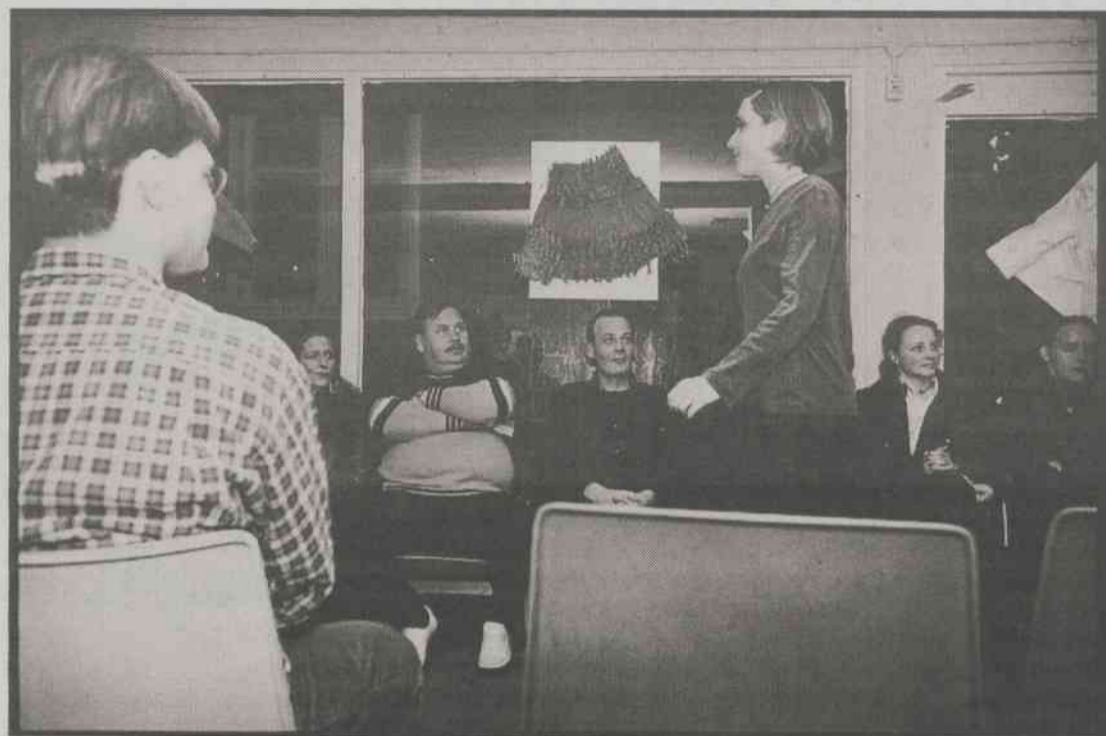
Magere opkomst bij debat over verantwoorde kleding

Eerlijk en groen zijn niet in de mode

Strakke wollen truitjes, gebatikte bloezen en een wikkelrok met een gezellig motiefje. Die werden afgelopen donderdag gedragen door slanke en met glitters opgemaakte meiden van rond de zestien. Acht scholieren showden in het Lösstheater op een geïmproviseerde catwalk eerlijke en groene kleding voor een twintigtal GroenLinksers en studenten. Hun klasgenootjes hadden ze thuis gelaten.

De modeshow sloot een forumdebat af, dat de Nationale Jongerenraad voor Milieu en Ontwikkeling, het jongerenplatform van de gemeente Maastricht en GroenLinks Maastricht organiseerden rond het thema eerlijke en groene kleding. Eerlijk betekent dat er geen kinderhandjes aan vuil gemaakt zijn en dat de arbeiders er een redelijke prijs voor krijgen, verduidelijkt forumlid Barbara den Koker, vrijwilliger in de Wereldwinkel.

"Het voornaamste probleem van het milieuvriendelijk produceren is de kleinschaligheid", zegt Ilja Sibbink, coördinator bij een organisatie voor duur-

Eerlijke kleding (foto Philip Driessen)

zame economie. "Iedere afwijkende manier van produceren kost geld. Dus de speciale verf is op zich niet het probleem, maar de kleine hoeveelheden maken het duur." Een ander probleem zijn de ecologisch verantwoorde katoenplantages. "Als katoen zonder

kunstmest en bestrijdingsartikelen verbouwd wordt, is het veel gevoeliger voor weersomstandigheden." Dan kun je geen acht kledingcollecties per jaar leveren, zoals de winkelketens eisen. Het panel vroeg zich hardop af of het nu eigenlijk wel zo goed is om onze

gebruikte kleding naar ontwikkelingslanden te sturen. De lokale textielmarkt wordt verpest als onze afdankertjes daar goedkoop verkocht worden. Maar aan Kosovo en het door Mitch getroffen Midden-Amerika mogen we wel geven, vonden de panelleden, want dat

zijn crisissituaties.

Het publiek kon zijn mening laten weten door rode en groene bordjes op te steken. Op die manier kon het duidelijk maken wat het belangrijkste criterium is bij het kopen van kleding. De antwoorden waren redelijk voorspelbaar. Milieu, vonden de GroenLinks-mensen in de zaal. Geld, vond het handjevol studenten. Mode, zeiden de twee scholieren, die gevraagd waren om model te zijn voor de show.

Eerlijk noch groen is op dit moment in de mode, zegt Chantal (16) als ze met haar vriendinnen weer in haar eigen kloffie de zaal binnenkomt. De handgebreide trui uit Peru die geshowd werd, was net iets te ruim en de boord was net te breed. En de witte hennepbroek is ook weer net niet goed. Geen kritischer publiek dan scholieren. "Ze zouden eigenlijk van dit soort kleding moeten maken in de stijl van Calvin Klein," zegt Chantal. "Dan zouden we het wel kopen." Dat groene en eerlijke kleding erg duur is - een wikkelrok kost 160 gulden - is voor de meiden niet de hoofdreden dat ze de kleren nooit zullen aanschaffen. Het is gewoon niet in.

Judith Maas

Eerlijk textiel is te koop in de Wereldwinkel in Sittard, milieuvriendelijke kleding in tweedehands winkels.

Weinig spanning bij zoektocht naar moeder

★★★

De film *Orbit Pictus* gaat over het jongensachtige meisje Terezka (Dorotka Nvotova), dat bewapend met landkaart en rugzak een voettocht begint op zoek naar haar moeder. Deze reis door het Slowaakse laagland is een aaneenschakeling van schitterende beelden: middeleeuwse boerendorpjes, beboste slingerwegen met houten telefoonpalen, goudgele graanvelden. Het zijn net schilderijtjes. Onderweg ontmoet Terezka een reeks markante figuren. Zo krijgt zij bijvoorbeeld een lift van een miskend artiestenpaar, dat zijn tijd doodt met zekelijke humor. Op de achterbank wordt het meisje getraakteerd op flauwe grappen over de organen-*maffia* afgewisseld door hilarische ruzies. Dan weer komt zij terecht tussen een groep boeren, die een traditionele boerenbruiloft vieren. Het publiek kijkt over de schouder van het meisje mee en is zo getuige van de nogal bizarre rituelen rond dit feest. Uiteindelijk vindt zij dan haar moeder die echter alles behalve normaal blijkt te zijn.

De term *Orbis Pictus* betekent letterlijk: wereld in beelden. En dat heeft regisseur Martin Sulik er ook inderdaad van gemaakt. Hij toont een roadmovie waarin door een snelle afwisseling van plaatjes de kijker kennis kan maken met Slowakije. Dagblad Trouw meent zelfs dat de "magiër Sulik" er in slaagt de kijker het gevoel te geven zelf op reis te zijn. Jammer is alleen dat dit beeldspel de kijker niet op het puntje van zijn stoel kan brengen. Spanning is ver te zoeken. Ook is *Orbit Pictus* - ondanks het verhaal- alles behalve een ontroerende film. Terezka lijkt haar ontmoetingen bijna onbewogen te ondergaan. Misschien is dat ook wel de bedoeling. De Volkskrant meent dan ook dat Sulik "niks meer en niks minder dan alleen beelden wil laten zien." Het is gewoon een "beeldschone film."

Ger Mennens

Festival van de stille film in filmtheater Lumière

Oorspronkelijk waren de stille beelden van de Servaasbrug in 1918 en het vee op een boerderij in Amby bedoeld ter lering en vermaak van de Limburgse schoolkinderen in de jaren twintig. Op vrijdag 11 december 1998 draait de film *Limburg in beeld* in filmtheater Lumière. Begeleid door muziek.

Limburg in beeld van Jules Stoop is een van de stomme films die tijdens het festival *Silent Cinema Musica+* te zien zijn. Met dit festival opent Lumière officieel de cinemateek; een samenwerking tussen het filmtheater, het Nederlands filmmuseum in Amsterdam, de Maastrichtse faculteit der cultuurwetenschappen en het Limburgs Film en Video Archief. De vier partners willen de schat aan films, fragmenten en historische opnames die is opgeborgen in archieven, niet alleen gaan gebruiken voor onderwijs en onderzoek, maar ook aan het grotere publiek vertonen.

De datum van het festival is niet toevallig gekozen. Hij valt samen met de uitreiking van de Sphinx-cultuurprijs 1998 aan Hoos Blotkamp, directeur van het Amsterdamse filmmuseum. De liefhebber van de stille film kan tijdens het festival zijn hart ophalen. De met de hand ingekleurde *Maudite Soit la Guerre* (een film over de scheiding tussen een Duitse vliegenier en zijn Belgische verloofde) bijt op donderdag de spits af. Muzikante Greetje de Oude heeft speciaal voor deze gelegenheid muziek gecomponeerd. Haar ensemble (accordeon, slagwerk, viool, zang) zal het nieuwe stuk live uitvoeren. De folder spreekt van een wereldpremière

Straat in Gulpen, uit de film 'Limburg in beeld' (fotoarchief Lumière)

omdat *Maudite Soit la Guerre* nog nooit in deze combinatie was te zien. Ook *Berlin, die Sinfonie einer Grosstadt* wordt begeleid door levende muziek die ook speciaal voor deze voorstelling is gemaakt. Het wordt uitgevoerd door een gelegenheids trio dat bestaat uit studenten van cultuur- en wetenschapsstudies en het conservatorium. Deze film over een lentedag in het Berlijn van 1927 is op vrijdag te zien, en niet op zaterdag zoals abusievelijk in de folder staat.

Op zaterdag worden er vier korte avant-gardistische films uit de jaren twintig gedraaid. Het werk van Man Ray, Luis Bunuel, Rene Clair en Marcel Duchamps is voorzien van muziek (gedeeltelijk live) van Moto Carro; een

stichting die projecten voor jonge musici organiseert.

De Servaasbrug en de vooroorlogse straten van Gulpen van Jules Stoop staan komende week twee keer op het programma. De eerste keer (vrijdag) klinkt er muziek die is gemaakt door Stichting Intro, de tweede keer (zondag) hoort het publiek de stem van de Limburgse dichter/hoogleraar Wiel Kusters. Hij vertelt ter plekke een bijpassend literair verhaal. "Als je hetzelfde beeldmateriaal met verschillende begeleiding laat zien, krijg je een hele andere sfeer", vertelt Hans Suykerbuyk, een van de organisatoren van het festival. "Je ziet dan meteen dat je archiefmateriaal op verschillende manieren naar buiten kunt brengen. Hoe verschil-

lende kunstvormen elkaar kunnen raken, en hoe de cinemateek een podium voor artiesten kan zijn." Wie over de verschillende soorten begeleiding van films verder wil praten, kan op zondagmiddag met drie experts op dit gebied in een forumdiscussie verder praten.

Riki Janssen

Silent Cinema Musica+ in filmtheater Lumière van donderdag 10 december tot en met zondag 13 december. Informatie: 3214080.

SIMON

Kusjes

Vanwege mijn afstuderen en mijn afscheid uit Maastricht heb ik de laatste tijd heel wat kusjes in ontvangst mogen nemen. Kusjes van mooie meisjes en van hele mooie meisjes. Het meeste geniet ik van een kusje dat wordt begeleid door een hand die even op mijn bovenarm rust terwijl de duim een aangenaam strelende beweging maakt.

Minder dol ben ik op zogenaamde luchtkussen. Luchtkussers houden vlak voor de zoen even in, waardoor de zoen je wang net niet bereikt. Wat over blijft is een weinig intiem smakgeluid op acht millimeter van je trommelvlies.

Steeds vaker krijg ik ook kusjes van mannen, maar helaas schort het daarbij nog vaak aan de juiste techniek; en dan heb ik het niet over ongeschoren wangen, die hebben juist een charme. Het probleem zit hem niet in stoppeltjes maar komt voort uit het onrustige karakter. Zo'n kus wordt vaak geboren uit een aarzeling. 'Wordt het kussen of blijft het bij een stevige handdruk.'

Eerst wordt een hand gegeven. Wanneer een van beide partijen zijn hand naar zich toe trekt en de ander niet tegenwerkt wordt het duidelijk dat er wel eens een kus zou kunnen volgen. Die partner buigt dan licht voorover, waarna hij besluit wel of geen kus te geven. De initiator weet dat en besluit daarom erg nadrukkelijk in te zetten.

In de praktijk betekent dit dat de uiteindelijke kus vaak hard op de wang landt. Het is mij de laatste weken meer dan eens gebeurt dat ik mijn jukbeen op dat van een ander voelde stuiten. Die botsing wordt alleen maar heftiger bij de tweede wang, wanneer beide kussers diep van binnen weten dat de eerste kus meer op een kopstoot leek en dus met extra verve hun tweede poging inzetten. Daar komt vaak nog bij dat de initiator van de kus zo trots is op het feit dat hij het niet bij een handdruk laat dat je als gekuste het gevoel krijgt dat je onderdeel bent van een theatervoorstelling.

drs. Simon

De oberkelner van Quattro Mori is een vervelend Italiaans meneertje met een matje in de nek. Hij roept steeds "prego". Verder is het wel in orde volgens Meester Reiner de Winter, die hier regelmatig het gezin op een pizza trakteert.

Meester werkt al tien jaar in Maastricht, bij publiekrecht. Voor die tijd zat hij in Den Haag bij de Hoge Raad. "Dat is de hoogste rechtbank", legt hij uit. Hij deed strafzaken. "Gerechtsauditeur. Ach onzin: gewoon knechtje van de raadsheeren. Zo heten de rechters daar." Hij moest zaken voorbereiden: "Of het bewijs wel rond was, of de rechter wel geantwoord had. Ook de rechtspraak over euthanasie, wanneer dat toegelaten wordt." Het was wel leuk, maar hij kreeg er toch genoeg van. "Je beslist verder niets, maar je suggereert wel een beslissing." Niet dat hij zelf zo nodig raadshoer wilde worden. "Je hoeft niet meteen zelf te willen. Het kan ook vervelend worden als je de hele tijd voor een ander moet beslissen."

En toen kwam het telefoontje met de suggestie naar Maastricht te komen. "Een onverantwoord besluit. Maar waarom niet?" Spijt? "Tja, er zijn weinig dingen waar je nooit spijt van krijgt." Laconiek, die Meester!

"Alles klaar?" Daar heb je die pregoman weer met zijn zwartepietentaal. Hij kan me niet vertellen wat er op de pizza Quattro Mori zit. Iets extra's. "Eeeeh prosciutto, eehh." "Ooooh, ham", roepen we tweestemmig. We bestellen pizzi en sla met kaas. (Gorgonzola) Meester spreekt een paar keer per maand recht in Amsterdam. "Boeven enzo, hè, echte boeven. Verkrachters,

moordenaars, dieven, pedofielen, wat je maar wilt. Alleen, wij moeten uitmaken of ze dat ook zijn.

"Strafrecht lijkt op gluren voor nette mensen. Je komt in allerlei werelden terecht waarvan je het bestaan niet vermoedt. Via zo'n randfiguur die voor je staat. Soms valt het mee, soms valt het tegen wat er uit komt. De eerste kennismaking is door middel van een procesverbaal. Die zijn op een idiote manier opgeschreven. Het beeld wat je dan van zo iemand krijgt is heel anders dan wanneer je met hem of haar praat op de zitting. Sommige zaken gaan gepaard met hevige emoties, zowel bij de dader als bij het slachtoffer."

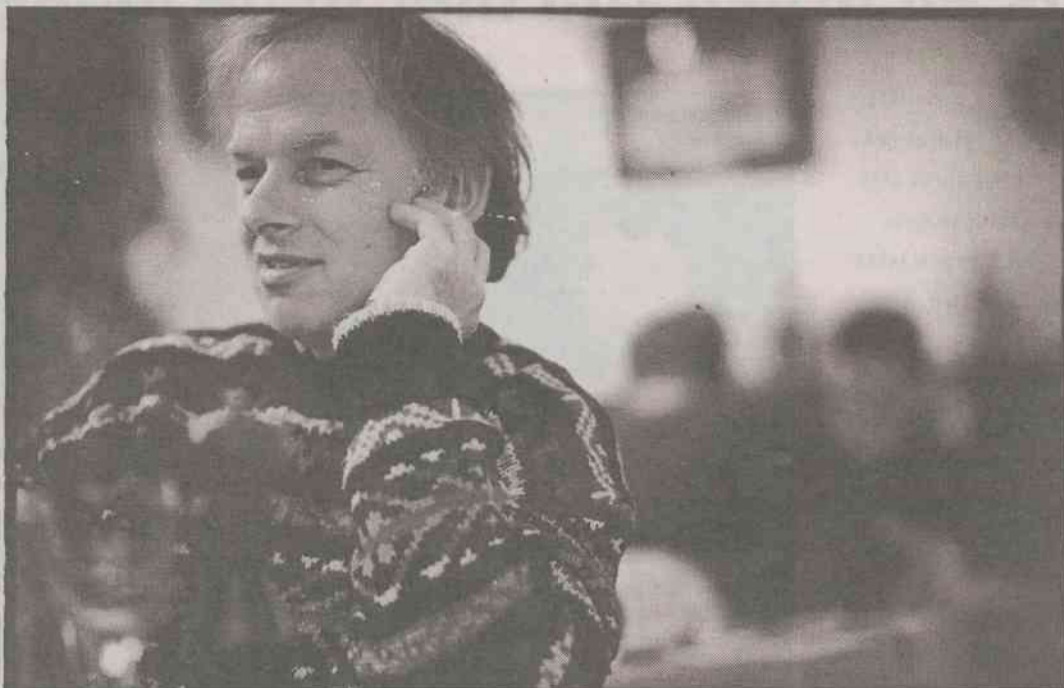
Bij hem ook? Of wordt hij daartegen beschermd door die jurk? Meester houdt niet van die jurk. "Dat is zo'n vermomming, dan wordt het zo'n rituele sessie. Je bent één van de mensen met vuile handen als je rechtsprekt. Dan is het niet zo netjes om je achter een uniform te verschuilen."

Mijn pizza is rood met zwarte streepjes. Dat komt van de ansjovisjes die met gulle hand zijn uitgestrooid. De bodem is goed: dun, knapperig. Meester schuift zijn rood met wit (gorgonzola) exemplaar ongemerkt naar binnen. Terloops, zoals hij ook praat.

Ligt hij wel eens wakker, met die vuile handen? Achteraf bedenkend dat hij beter zus of zo had kunnen beslissen? "Achter je fouten kom je nooit, dat is het probleem. Je kent het echte verhaal niet. Je komt er nooit achter hoe iets echt gegaan is, of iemand het echt gedaan heeft. Een heleboel mensen hebben belang bij verklaringen: slachtoffers, daders, officiers van justitie. Het is heel moeilijk om te achterhalen wat de waarheid is. Heel vaak is er technisch gesproken wel een sluitend bewijs te leveren, alles valt te bewijzen.

Observant goes dutch

Appreciatie

Reiner de Winter: "Er zijn weinig dingen waar je nooit spijt van krijgt" (foto Philip Driessen)

Het is natuurlijk vreselijk pretentius om te besluiten wat de waarheid is. Maar sommige verhalen heb je vaker gehoord. Of ze zijn wel heel erg gezocht. Rechterlijke arbeid is een quasi literaire bezigheid: je probeert een verhaal te reconstrueren. Misschien meer het werk van een lezer: is dit een goed verhaal? En dan kom je iets tegen waarvan je denkt: hé, dat klopt niet. Een technisch voorbeeld: iemand zegt: 'Ik was daar wel, maar ik was op weg naar mijn moeder.' Dan geloof je alleen een deel van die zin.

"Het is een kwestie van appreciatie. Het komt altijd aan op iets als 'de overtuiging bekomen'. Zo staat het ook in het wetboek. Daar kun je niet voor leren. Het gebeurt wel dat iemand die veroordeeld wordt in hoger beroep vrij spraak krijgt. Dat is dan een verschil in appreciatie."

De tiramisu arriveert, in forse aardewerken kommen. Lekker kledderig, en voorzien van een riante kraag van slagroom. Meester laat de slagroom links liggen; een verschil in appreciatie.

Agnes Sommer

Au chien méchant

De Chien Méchant is een van die café's met grote ramen die je in de zomer omhoog kunt schuiven, zodat je binnen en toch buiten zit. Ruimte en licht, daarin gedijt de mens en dat geldt ook voor de drinkende mens.

Licia Kimbel zit in het raam als ze Freddie Been ziet aankomen. Met grote snelheid komt hij aangescheurd over de straat die vlak voor de Chien Méchant, op het allerlaatste moment, haar benen spreidt.

Met knipperende lichten parkeert hij zijn auto op de stoep. Fotografen hebben een kinderlijk plezier in de journalistieke onschendbaarheid, ze rijden het hardst, verzamelen de meeste parkeerbonnen, hebben de grootste borden PERS, PRESSE, PRESS achter de voorruit.

Gehaast komt hij binnen, benijdenswaardig jong en brutaal, een ringetje in het linkeroor. Een vissersjongen, ze ziet het meteen. Zou hij een geschikte kandidaat zijn? Maar nee, te pokdalig, te louche, Fret.

In zijn gezelschap is de bezienswaardige Sonja Voet, uitgedost met een

extravagante hoed en een wijde cape uit de Zorro-collectie van de grote matenboetiek.

Hoe komt het dat ze zich ineens zo iel voelt, zo mager, zo kaal? Omdat ze dat allemaal is natuurlijk, skinny Minny. "Maar kindje, wat heb jij met je haar gedaan!"

Zo spreek je tegen een verwend kind: liefje, schatje, kindje, "ik dacht dat jij niet meer rookte."

Dat klopt. "Maar ook niet minder." Dan maakt neerbuigendheid plaats voor vertrouwelijkheid.

"Wij moeten eens praten, jij en ik." (De Fret telt niet mee, te jong, te onervaren, te dom.)

"We hebben een probleem." Het probleem is Kimbel, "Hij is er nooit." Daar kan zij van meepraten, hij is er nooit.

"En als hij er is heeft hij gedronken. Hij ruikt naar de drank."

Tegen wie zegt ze dat, zij krijgt hem thuis, als hij thuiskomt.

"Hij heeft de ideeën, wij moeten het werk doen."

Niet alleen dat hij er niet is, hij doet ook

niks. Begint daar iets van een zusterlijke verstandhouding te ontstaan, een gedeelde anti-Kimbelstemming?

Licia Kimbel werpt een gekwelde blik naar buiten waar de voetgangers zich voortspoeden over de smalle hobbellige stoepen, een eeuwig va et vient, er hangt een lichte zomerse namiddagmist boven het plaveisel, de zon die door de uitlaatgassen breekt.

Een stukje verderop, waar de straat trechtvormig toeloopt, slaafs gehoorzamend aan de wetten van het perspectief, lopen de sjofele klantjes van de koffieshops alweer te hyperventileren, per auto aangevoerd uit Metz en Reims, à la recherche du shiet. En de sekshops dan? Daar lopen ze ook alweer te trekken en te sjoeren. Is het daar niet wat vroeg voor, heren? Voor sommige heren is het nooit te vroeg.

Het zou allemaal zo erg niet zijn als hij functioneerde, verklaart Sonja Voet, maar hij heeft de aansluiting met de nieuwe generatie gemist, hij weet niet meer wat de trends zijn. Ze vinden hem een ouwe lul, de jongelui.

Freddie Been schrikt op, 'jongelui' is zijn wachtwoord: "Die ouwe lul snapt er geen reet meer van."

"Wat wil je er aan doen," zegt Licia Kimbel, "hij is de eigenaar. Naam, formule, kapitaal, het is allemaal van hem."

"En van jou," zegt Sonja Voet terwijl ze haar stem laat dalen tot een samenzweerderig niveau, "heb ik gelijk of heb ik gelijk?"

"Als jij eens met hem zou praten," fluistert ze, "we moeten iets ondernemen, zo gaat het niet langer."

Jij kunt ons redden.

De rest gaat verloren in de aanzwellende achtergrondmuziek van het verkeer, dat de ruiten doet rinkelen en hun tafeltje doet dansen. De passagiers van een voorbijrijdende bus kijken gewoontegetrouw naar buiten. Wat ze zien zijn twee dames die in druk gesprek gewikkeld zijn, de een mager en bleek, met kort gebleekt haar en uitgebeten rode ogen, de ander groot en zwaar, in een stormachtige cape, een enorme vleermuis.

Het tafeltje danst en springt, ieder moment kan Kimbel er onderuit kruipen, de geest die ze proberen te bezweren.

Jules Dister

(wordt vervolgd)

